

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09.08.2012

м. Київ

№ 686

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
22 жовтня 2012 р. за № 1769/22081

**Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства
внутрішніх справ України**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства внутрішніх справ України
від 30 січня 2015 року № 109,
від 30 січня 2015 року № 110

Відповідно до Закону України "Про центральні органи виконавчої влади", Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 383, у зв'язку з уведенням у дію Кримінального процесуального кодексу України та з метою вдосконалення діяльності органів досудового розслідування МВС України, належного виконання ними законодавства про кримінальне провадження

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

1.1. Положення про органи досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України, що додається.

1.2. Положення про Головне слідче управління МВС України, що додається.

1.3. Типове положення про слідче управління (відділ) головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті, що додається.

1.4. Типове положення про слідчий відділ (відділення), відділу міліції в їх складі, відділу спеціальної міліції міського, районного, лінійного управління (відділу) головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті, що додається.

(пункт 1.4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. № 109)

1.5. Інструкцію з організації діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України, що додається.

2. Начальникам головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті забезпечити підготовку і затвердження положень про слідчі управління (відділи) головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті відповідно до типових положень, затверджених цим наказом, з урахуванням Типової структури органів внутрішніх справ України.

3. Головному слідчому управлінню (Фаринник В. І.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

4. Цей наказ набирає чинності з дня набрання чинності Кримінальним процесуальним кодексом України.

5. Наказ надіслати за належністю.

Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

**Т. в. о. Міністра
генерал-лейтенант міліції**

С. П. Черних

ПОГОДЖЕНО:

**Заступник Генерального
прокурора України
державний радник юстиції 2 класу**

А. Г. Пришко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ
України
09.08.2012 N 686

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
22 жовтня 2012 р. за N 1769/22081

ПОЛОЖЕННЯ **про органи досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України**

I. Загальні положення

1.1. Органи досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України (далі - органи досудового розслідування) є структурними підрозділами МВС України та його територіальних органів, які згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України забезпечують досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до їх підслідності.

1.2. Органами досудового розслідування є:

1.2.1. Головне слідче управління МВС України (далі - ГСУ МВС України).

1.2.2. Слідчі управління (відділи) головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - слідчі управління (відділи) ГУМВС, УМВС України).

1.2.3. Слідчі відділи (відділення) міських, районних, лінійних управлінь (відділів), відділів міліції у їх складі, відділів спеціальної міліції головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - слідчі підрозділи територіальних органів внутрішніх справ).

(підпункт 1.2.3 пункту 1.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

1.3. Правову основу діяльності органів досудового розслідування становлять Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України (далі - КПК) та інші нормативно-правові акти з питань досудового розслідування.

1.4. Діяльність органів досудового розслідування здійснюється відповідно до принципів верховенства права, законності, рівності перед законом і судом, поваги до людської гідності, забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, недоторканності житла чи іншого володіння особи, таємниці спілкування, невтручання в приватне життя, недоторканності права власності, презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини, свободи від самовикриття та права не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї, заборони двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення, забезпечення права на захист, змагальності сторін кримінального провадження та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, безпосередності дослідження показань, речей і документів, забезпеченні права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності, публічності, диспозитивності, розумності строків досудового розслідування.

1.5. Органи досудового розслідування очолюють:

у Міністерстві внутрішніх справ України - заступник Міністра внутрішніх справ України - начальник Головного слідчого управління;

(абзац другий пункту 1.5 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

у головних управліннях, управліннях МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - ГУМВС, УМВС України) - перші заступники начальників ГУМВС, УМВС України - начальники слідчих управлінь (відділів);

у територіальних органах внутрішніх справ - перші заступники начальників територіальних органів внутрішніх справ - начальники слідчих відділів (відділень).

1.6. Структура та штатна чисельність органів досудового розслідування затверджуються МВС України.

1.7. Органи досудового розслідування при здійсненні своїх повноважень взаємодіють з міністерствами, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, державними установами, громадськими організаціями і об'єднаннями, а також відповідно до міжнародних договорів з компетентними та судовими органами іноземних держав.

1.8. На працівників органів досудового розслідування, які мають спеціальні звання, поширюються правові та соціальні гарантії, передбачені Законом України "Про міліцію".

Умови і порядок проходження служби в органах досудового розслідування встановлюються Кодексом законів про працю України, Законом України "Про державну службу" та Положенням про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року N 114.

II. Завдання органів досудового розслідування

2.1. На органи досудового розслідування покладаються такі завдання:

2.1.1. Захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень.

2.1.2. Охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження.

2.1.3. Забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень, що підслідні слідчим органів внутрішніх справ (злочинів - у формі досудового слідства, кримінальних проступків - у формі дізнання).

2.1.4. Забезпечення відшкодування фізичним і юридичним особам шкоди, заподіяної кримінальними правопорушеннями.

2.1.5. Виявлення причин і умов, які сприяють учиненню кримінальних правопорушень, і вжиття через відповідні органи заходів щодо їх усунення.

2.2. На органи досудового розслідування можуть бути покладені й інші завдання, встановлені законодавством України.

2.3. Органи досудового розслідування зобов'язані застосовувати всі передбачені чинним законодавством заходи для забезпечення ефективності досудового розслідування.

III. Основні функції органів досудового розслідування

3.1. Відповідно до покладених на органи досудового розслідування завдань вони виконують такі функції:

3.1.1. Усебічне, повне і неупереджене дослідження обставин кримінального провадження, виявлення як тих обставин, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставин, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень.

3.1.2. Аналіз слідчої практики, організації і результатів діяльності слідчих, унесення на основі цього в установленому порядку пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування органів

досудового розслідування, забезпечення правопорядку, посилення боротьби зі злочинністю, інформування населення із зазначених питань через засоби масової інформації.

3.1.3. Розроблення та реалізація заходів щодо дотримання законодавства, зміцнення службової дисципліни, підвищення якості досудового розслідування і скорочення його строків.

3.1.4. Вивчення, узагальнення позитивного досвіду досудового розслідування, упровадження його на практиці та розроблення сучасних методик розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

3.1.5. Організація взаємодії Головного слідчого управління та підпорядкованих слідчих підрозділів з органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову й експертну діяльність, прокурорський нагляд у кримінальних провадженнях.

3.1.6. Вивчення практики застосування слідчими норм права і розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України.

3.1.7. Забезпечення підбору, розстановки і виховання слідчих кадрів, підвищення їх кваліфікації та професійної майстерності.

3.1.8. Організація відповідно до КПК та законів України розгляду і вирішення скарг і заяв громадян, які надходять у зв'язку з провадженням досудового розслідування кримінальних правопорушень.

3.2. На органи досудового розслідування можуть бути покладені й інші функції, передбачені чинним законодавством.

IV. Порядок призначення слідчих на посаду, їх переміщення і звільнення з посади

4.1. Під поняттям "слідчий", яке застосовується в цьому Положенні, слід розуміти службових осіб органів внутрішніх справ, уповноважених в межах компетенції, передбаченої КПК, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, які перебувають на посадах керівників органів досудового розслідування, їх заступників, керівників структурних підрозділів органів досудового розслідування і їх заступників та старших слідчих в особливо важливих справах, слідчих в особливо важливих справах, старших слідчих, слідчих.

Слідчі не можуть бути членами політичних партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичну мету. Їм забороняється займатися будь-якими видами іншої оплачуваної (крім викладацької, наукової, творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) та підприємницької діяльності, а також організувати страйки або брати в них участь.

На слідчих поширюються вимоги та обмеження, встановлені Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".

4.2. Заступник Міністра внутрішніх справ України - начальник Головного слідчого управління призначається на посаду і звільняється з посади в установленому порядку Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України.

Перший заступник, заступники начальника ГСУ МВС України, начальники структурних підрозділів ГСУ МВС України, їх заступники, старші слідчі в особливо важливих справах, інші працівники та державні службовці ГСУ МВС України призначаються на посади і звільняються з посад наказами МВС України.

4.3. Перші заступники начальників ГУМВС, УМВС - начальники слідчих управлінь (відділів) призначаються на посади та звільняються з посад Міністром внутрішніх справ України за поданням начальників головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті, погодженим з начальником Головного слідчого управління.

4.4. Заступники начальників слідчих управлінь (відділів), начальники відділів (відділень) у складі слідчих управлінь (відділів), їх заступники, старші слідчі в особливо важливих справах, слідчі в особливо важливих справах, старші слідчі, слідчі та інші працівники слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС, перші заступники начальників територіальних органів внутрішніх справ - начальники слідчих відділів, відділень, їх заступники, старші слідчі, слідчі та інші працівники слідчих підрозділів територіальних органів внутрішніх справ приймаються на службу в органи внутрішніх справ, призначаються на посади та звільняються з посад та/або зі служби в органах внутрішніх справ (за винятком звільнення зі служби осіб старшого начальницького складу зі спеціальним званням "полковник міліції", які звільняються зі служби в органах внутрішніх справ Міністром внутрішніх справ України відповідно до Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року N 114) начальниками головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті за поданням перших заступників начальників ГУМВС, УМВС - начальників слідчих управлінь (відділів).

4.5. Атестація працівників органів досудового розслідування проводиться відповідно до вимог Закону України "Про професійний розвиток працівників", а осіб рядового і начальницького складу органів досудового розслідування - відповідно до Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року N 114.

V. Права і обов'язки слідчих, гарантії їх процесуальної незалежності

5.1. Слідчий має статус службової особи, яка займає відповідальне становище в системі правоохоронних органів і наділена спеціальними, лише їй притаманними повноваженнями в кримінальному провадженні.

5.2. Під час досудового розслідування слідчий самостійно приймає процесуальні рішення, за винятком випадків, коли законом передбачено одержання вмотивованого рішення слідчого судді, суду або згоди прокурора, і є відповідальним за законне і своєчасне виконання цих рішень.

5.3. При виконанні своїх службових обов'язків слідчий зобов'язаний:

5.3.1. Дотримуватися вимог Конституції України, КПК та законів України під час досудового розслідування.

5.3.2. Забезпечувати повне, усебічне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень у межах установлених КПК строків.

5.3.3. Виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі.

5.3.4. Забезпечувати реалізацію в повному обсязі прав і законних інтересів усіх учасників кримінального провадження.

5.3.5. Не розголошувати відомості, що становлять державну чи іншу охоронювану законом таємницю, інформацію про приватне (особисте і сімейне) життя особи та інші відомості, здобуті при розслідуванні кримінальних правопорушень.

5.3.6. Не вчиняти будь-яких дій, що ганьблять звання слідчого і можуть викликати сумнів у його об'єктивності та неупередженості.

5.3.7. У разі наявності підстав, передбачених статтею 77 КПК, заявляти самовідвід від участі в кримінальному провадженні в порядку, визначеному статтею 80 КПК.

5.4. Службові особи органів та підрозділів внутрішніх справ, крім безпосередніх керівників органів досудового розслідування, вищих керівників органів досудового розслідування, працівників організаційно-методичних підрозділів, слідчих-криміналістів, які діють у межах повноважень, визначених КПК, не можуть мати доступу до матеріалів кримінальних проваджень, витребувати їх у слідчого для перевірки стану розслідування кримінального правопорушення, вивчення і надання вказівок, визначення кваліфікації кримінального правопорушення чи будь-яким іншим способом утручатися в процесуальну діяльність слідчого.

Утручання в процесуальну діяльність слідчих осіб, що не мають на те законних повноважень, тягне за собою передбачену чинним законодавством відповідальність.

5.5. Рішення слідчого судді, суду, письмові доручення і вказівки прокурора та вказівки керівника органу досудового розслідування, які не суперечать рішенням та вказівкам прокурора, надані в межах їх компетенції і в установленій чинним законодавством формі, є обов'язковими для виконання слідчим.

5.6. При незгоді з рішенням, дією чи бездіяльністю прокурора у відповідному досудовому провадженні слідчий в установленому порядку подає скаргу до прокуратури вищого рівня щодо прокуратури, в якій обіймає посаду прокурор, рішення, дія чи бездіяльність якого оскаржується.

5.7. Слідчий має право в порядку, передбаченому КПК, доручати відповідним оперативним підрозділам органів внутрішніх справ проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Доручення слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання.

5.8. Працівники міліції зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення слідчого.

5.9. Розголошення даних досудового розслідування, вчинене слідчим, працівником оперативно-розшукового органу незалежно від того, чи приймала ця особа безпосередньо участь у досудовому розслідуванні, якщо розголошені дані ганьблять людину, принижують її честь і гідність, тягне за собою відповідальність, установлену законодавством.

VI. Працівник організаційно-методичного підрозділу

6.1. Головним завданням працівника організаційно-методичного підрозділу ГСУ МВС України, слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС України (далі - слідчий-методист) є надання практичної і методичної допомоги в організації роботи органів досудового розслідування.

6.2. До повноважень слідчого-методиста належать:

6.2.1. Розроблення проектів нормативно-правових актів з питань, що стосуються сфери діяльності органів досудового розслідування.

6.2.2. Здійснення контролю за організацією роботи слідчих підрозділів і проведення ними досудового розслідування, підготовка письмових рекомендацій щодо вдосконалення форм і методів керівництва підрозділами та з інших питань.

6.2.3. Надання допомоги і перевірка роботи слідчих підрозділів, здійснення заходів щодо усунення недоліків і підвищення рівня слідчої роботи на місцях, контроль за їх виконанням.

6.2.4. Вивчення передового досвіду і наукових методів розслідування кримінальних правопорушень, унесення пропозицій керівництву органів досудового розслідування про необхідність їх узагальнення, розповсюдження, упровадження в практичну діяльність.

6.2.5. Вивчення слідчої практики, організації і результатів слідчої роботи, внесення керівництву органів досудового розслідування пропозицій щодо вдосконалення організації діяльності слідчих підрозділів, підвищення ролі слідчих у виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень.

6.3. Слідчий-методист:

6.3.1. Надає методичну допомогу в організації роботи слідчих підрозділів, які за ним закріплені.

6.3.2. Вносить пропозиції про заслуховування на нарадах звітів керівників органів досудового розслідування та слідчих про організацію і стан слідчої роботи, розслідування конкретних кримінальних правопорушень.

6.3.3. У межах своєї компетенції дає рекомендації (з питань слідчої роботи) працівникам слідчих підрозділів.

6.3.4. Здійснює контроль за своєчасним внесенням слідчими відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, повнотою та достовірністю внесених даних, правильністю попередньої правової кваліфікації кримінального правопорушення.

6.3.5. Вивчає матеріали закритих слідчими кримінальних проваджень про тяжкі та особливо тяжкі злочини, складає щодо них висновки і надсилає їх до архіву відповідного підрозділу інформаційно-аналітичного забезпечення, забезпечує контроль за своєчасним надходженням їх до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС України для вивчення.

6.3.6. Веде обліки кримінальних проваджень, які закриті слідчим за відсутністю події або складу кримінального правопорушення або у зв'язку з набранням чинності законом, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, учинене особою. При виявленні фактів незаконного чи необґрунтованого закриття кримінальних проваджень упродовж двадцяти діб від часу отримання прокурором копії постанови про закриття кримінального провадження вносить керівництву органу досудового розслідування пропозиції про направлення матеріалів кримінального провадження прокурору для скасування постанови слідчого про закриття кримінального провадження у зв'язку з незаконністю або необґрунтованістю.

6.3.7. Здійснює контроль за станом досудового розслідування тяжких і особливо тяжких злочинів, у тому числі вчинених проти життя та здоров'я особи; кримінальних правопорушень, учинених у сфері господарської та службової діяльності; а також кримінальних правопорушень, учинених стосовно народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників засобів масової інформації, працівників органів прокуратури та суду; учинених неповнолітніми або за їх участю; іноземцями або щодо них; усіх інших кримінальних правопорушень, які викликали значний суспільний резонанс або стан розслідування яких знаходиться на контролі у МВС України, Генеральній прокуратурі України, регіональних прокуратурах.

(підпункт 6.3.7 пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

З цією метою веде обліки кримінальних правопорушень, які перебувають на контролі, за кожним з них заводить контрольно-наглядову справу і не рідше одного разу на місяць витребує інформацію про стан досудового розслідування цих кримінальних правопорушень. За необхідності особисто вивчає матеріали кримінальних проваджень за такими кримінальними правопорушеннями, виявляє недоліки в розслідуванні, уживає заходів щодо їх усунення, активізації роботи з розкриття кримінальних правопорушень, які перебувають на контролі. Щомісяця доповідає керівництву органу досудового розслідування про результати розслідування вказаних кримінальних правопорушень, готує відповідні інформаційні довідки та проекти письмових вказівок.

6.3.8. Здійснює постійний контроль за дотриманням строків кримінального провадження. Не рідше одного разу на місяць витребує в підрозділах інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України, ГУМВС, УМВС України списки кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, які розслідуються понад установлені КПК строки, виявляє причини, які негативно впливають на дотримання строків досудового розслідування, уживає заходів щодо скорочення кількості таких кримінальних проваджень і усунення виявлених недоліків.

6.3.9. Організовує підготовку необхідних матеріалів для продовження процесуальних строків у кримінальних провадженнях на строк понад три місяці. Забезпечує ретельне вивчення матеріалів вказаних кримінальних проваджень. Безпосередньо готує необхідні документи для продовження процесуальних строків, організовує заслуховування результатів розслідування цих кримінальних проваджень у керівника органу досудового розслідування, уносить пропозиції щодо заходів реагування до винних осіб.

6.3.10. Здійснює контроль за додержанням строків затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, тримання підозрюваних під вартою. Перевіряє обґрунтованість звільнення з ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України осіб, які затримані слідчими.

6.3.11. Уживає заходів щодо підвищення якості досудового розслідування. З цією метою з'ясовує причини допущених слідчими недоліків та порушень законодавства, уживає заходів щодо їх усунення.

Постійно веде обліки кримінальних проваджень, у яких прокурорами скасовано постанову слідчого про закриття кримінального провадження; слідчим суддею постановлено ухвалу про скасування рішення слідчого або якою зобов'язано його припинити дію чи вчинити певну дію; судом під час судового провадження постановлено ухвалу про закриття кримінального провадження за відсутності в діянні складу кримінального правопорушення; судом ухвалено виправдувальний вирок.

Щомісяця доповідає керівництву органу досудового розслідування про стан цієї роботи в підпорядкованих слідчих підрозділах, уносить пропозиції щодо її покращення.

6.3.12. Здійснює належний розгляд звернень громадян, депутатських запитів і звернень, документів прокурорського реагування та рішень судів, проводить за ними перевірки, готує мотивовані висновки. Уносить пропозиції керівництву органу досудового розслідування щодо притягнення винних службових осіб до відповідальності, уживає заходів щодо усунення недоліків. За необхідності здійснює перевірки з виїздом до підпорядкованих органів досудового розслідування.

6.3.13. Здійснює контроль за встановленням слідчими осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, у тому числі в минулих роках. Вносить пропозиції керівництву органу досудового розслідування щодо покращання цієї роботи.

6.3.14. Контролює правильність та повноту введення слідчими до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про рух кримінальних проваджень та своєчасність введення таких відомостей за прийнятими слідчими рішеннями. Забезпечує достовірність звітності, яка надходить з підпорядкованих органів досудового розслідування.

6.3.15. Перевіряє планування роботи в слідчих підрозділах органів внутрішніх справ, стан виконання планових заходів, відповідність планам ГСУ МВС України та слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС України, наявність індивідуальних планів роботи слідчих, планів розслідування кримінальних проваджень, планів-графіків закінчення досудового розслідування кримінальних правопорушень і стан виконання цих планів. У разі виявлення недоліків при складанні планів роботи надає практичну і методичну допомогу щодо усунення недоліків. З урахуванням зміни оперативної обстановки вживає заходів щодо внесення корективів у плани роботи.

6.3.16. Організовує проведення щорічних інвентаризацій кримінальних проваджень. Забезпечує надходження до вищого органу досудового розслідування та підрозділу інформаційно-аналітичного забезпечення органу внутрішніх справ об'єктивної інформації про рух кримінальних проваджень.

6.3.17. Контролює стан організації в слідчих підрозділах роботи з підбору, розстановки, навчання і виховання кадрів органів досудового розслідування. Щомісяця доповідає керівництву органу досудового розслідування про стан цієї роботи, наявність вакантних посад в слідчих підрозділах, уносить пропозиції щодо заміщення вакантних посад.

6.3.18. За письмовою вказівкою, наказом (дорученням) керівника органу досудового розслідування проводить службові розслідування, у тому числі з виїздом до слідчих підрозділів, за фактами порушень слідчими норм кримінального процесуального законодавства та вносить пропозиції щодо притягнення винних службових осіб до відповідальності.

6.3.19. Особисто приймає щомісячні звіти від керівників слідчих підрозділів і вимагає від них:

відомості про дотримання графіка розслідування кримінальних проваджень, у тому числі про кількість кримінальних правопорушень, що виявлені слідчими;

списки кримінальних проваджень:

переданих прокурору для звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності або закритих прокурором;

у яких рішення про закриття кримінального провадження прийнято слідчими;

у яких з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань не встановлено осіб, які вчинили кримінальні правопорушення;

у яких особам повідомлено про підозру в учиненні кримінальних правопорушень;

списки кримінальних проваджень, у яких після повідомлення про підозру в учиненні кримінального проступку протягом одного місяця не закінчено дізнання та після повідомлення про підозру в

учиненні злочину протягом двох місяців не закінчено досудове слідство, із зазначенням причин їх тривалості та відомостей про продовження процесуальних строків у встановленому порядку;

списки кримінальних проваджень, у яких досудове розслідування зупинено у звітному періоді у зв'язку з:

переховуванням підозрюваного від органів досудового розслідування з метою ухилення від кримінальної відповідальності і невстановлення його місцезнаходження, із зазначенням номерів розшукових справ;

захворюванням підозрюваного на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі в кримінальному провадженні, за наявності медичного висновку, який підтверджує цей факт;

необхідністю виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва, із зазначенням стану виконання запиту про міжнародну правову допомогу;

відомості про стан роботи з особовим складом слідчих підрозділів, наявність вакантних посад.

VII. Слідчий-криміналіст

7.1. Головним завданням слідчого-криміналіста ГСУ МВС України, слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС України (далі - слідчий-криміналіст) є надання практичної і методичної допомоги слідчим у розслідуванні тяжких та особливо тяжких злочинів.

7.2. Робота слідчих-криміналістів включає в себе:

7.2.1. Запровадження в слідчу практику наукових рекомендацій щодо організації роботи і тактики проведення окремих слідчих дій, застосування техніко-криміналістичних засобів і розповсюдження позитивного досвіду при розслідуванні кримінальних правопорушень. Розроблення методики розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень з урахуванням оперативної обстановки в регіоні.

7.2.2. Підвищення професійного рівня слідчих щодо розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі тих, у яких осіб, що їх учинили, не встановлено.

7.3. Слідчий-криміналіст:

7.3.1. Щодня знайомиться з оперативними зведеннями про кримінальні правопорушення, що вчинені за добу, у випадках і в строки, передбачені нормативно-правовими актами МВС України, надає об'єктивну інформацію про вчинені кримінальні правопорушення до ГСУ МВС України.

7.3.2. Бере участь в огляді місця події при вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину чи іншого кримінального правопорушення, яке викликало значний суспільний резонанс, надає кваліфіковану допомогу в пошуку слідів кримінального правопорушення, належній їх фіксації з метою правильного процесуального оформлення, виключення надалі їх утрати або приведення в непридатний для подальших досліджень стан.

7.3.3. З урахуванням зібраних доказів та обставин, виявлених під час досудового розслідування, надає допомогу слідчому в складенні погодженого плану слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Надалі при необхідності розробляє додаткові плани.

7.3.4. За результатами кожного огляду місця події, у якому брав участь (у разі внесення інформації до Єдиного реєстру досудових розслідувань), а також у разі вчинення кримінального

правопорушення, яке ставиться на контроль МВС України, Генеральної прокуратури України, регіональних прокуратур, та за письмовою вказівкою керівництва слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС України заводять контрольно-наглядову справу. Здійснює супроводження стану розслідування такого кримінального правопорушення аж до прийняття в кримінальному провадженні остаточного рішення, передбаченого КПК, для чого не рідше одного разу на місяць витребує інформацію про результати досудового розслідування та вносить пропозиції щодо його вдосконалення.

(підпункт 7.3.4 пункту 7.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

7.3.5. Надає допомогу слідчим в організації досудового розслідування, у тому числі в проведенні окремих слідчих дій, застосуванні техніко-криміналістичних засобів, залученні спеціалістів, використанні можливостей криміналістичних, оперативно-довідкових та інших обліків органів внутрішніх справ України. Для надання практичної допомоги в проведенні окремих слідчих дій слідчих-криміналістів уключають до складу слідчих груп.

7.3.6. Вивчає кримінальні провадження з точки зору належного експертно-криміналістичного супроводження досудового розслідування.

7.3.7. Опрацьовує та запроваджує в слідчу практику наукові методи (у тому числі з урахуванням досвіду інших держав) розслідування кримінальних правопорушень та засоби криміналістичної техніки.

7.3.8. Надає допомогу при підготовці та призначенні складних судових експертиз, визначенні кола питань, що підлягають вирішенню, супроводжує проведення зазначених експертиз в експертних установах.

7.3.9. Вивчає слідчу практику, розробляє заходи щодо її вдосконалення, узагальнює можливості криміналістики і судової експертизи в процесі досудового розслідування, запроваджує на підставі цього позитивний досвід, надає підтвержені практикою рекомендації щодо методики і тактики досудового розслідування. З урахуванням виявлених недоліків і проблем в організації роботи вносить пропозиції керівництву слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС України щодо їх розгляду на оперативних нарадах. Уносить пропозиції про заслуховування на оперативних нарадах звітів працівників органів досудового розслідування та оперативних підрозділів щодо організації і стану оперативно-розшукової та слідчої роботи, розслідування конкретних кримінальних правопорушень.

7.3.10. Здійснює контроль за цілеспрямованим використанням техніко-криміналістичних засобів, які закріплені за органом досудового розслідування.

7.3.11. Визначає і обґрунтовує кількість необхідних техніко-криміналістичних засобів, матеріалів, навчально-методичної літератури, вносить пропозиції щодо їх придбання і розподілу.

7.3.12. Перевіряє та узагальнює практику роботи слідчих щодо застосування техніко-криміналістичних засобів і наукових рекомендацій, стан роботи слідчо-оперативних груп на місцях подій та при розслідуванні обставин учинених кримінальних правопорушень, які перебувають на контролі, готує аналізи та інформаційні листи з цього питання.

7.3.13. З метою підвищення кваліфікаційного рівня працівників органів досудового розслідування планує і організовує проведення занять зі службової підготовки, на яких розкриває проблемні питання, що виникають під час досудового розслідування, методику й тактику розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень тощо.

VIII. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих

8.1. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, - особа рядового або молодшого начальницького складу органів внутрішніх справ, основним завданням якої є здійснення контролю за дотриманням іншими службовими особами прав затриманого, а також безпосереднє забезпечення цих прав.

8.2. Кількість службових осіб, відповідальних за перебування затриманих, підрозділу органу досудового розслідування визначається начальниками ГУМВС, УМВС України з урахуванням вимог законодавства, яким регламентовано діяльність ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України (далі - ІТТ), але не менше чотирьох працівників у одному ІТТ.

8.3. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, у своїй діяльності безпосередньо підпорядковується та підзвітна начальнику органу досудового розслідування, в якому територіально знаходиться ІТТ.

8.4. Службова особа, відповідальна за перебування затриманих, крім обов'язків, передбачених статтями 212, 213 КПК, повинна:

8.4.1. Вести обліки затриманих слідчими осіб, які підозрюються в учиненні злочину, а також підозрюваних, яким обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

8.4.2. Щоденно письмово доповідати керівнику органу досудового розслідування про стан дотримання прав осіб, затриманих за підозрою в учиненні злочину.

8.4.3. При реєстрації затриманого перевіряти наявність видимих тілесних ушкоджень на його тілі. За наявності підстав забезпечити невідкладне надання належної медичної допомоги та фіксацію тілесних ушкоджень медичним працівником.

8.4.4. У разі звернення до неї затриманого про застосування насильства під час затримання зафіксувати його заяву та прийняти її в письмовому вигляді.

8.4.5. Завчасно, але не пізніше трьох годин до завершення:

24-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника органу досудового розслідування про необхідність звільнення затриманого в разі невручення йому повідомлення про підозру;

60-годинного строку з моменту затримання інформувати керівника органу досудового розслідування про необхідність звільнення затриманого в разі недоставляння його до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно нього запобіжного заходу.

8.4.6. Не допускати до затриманих працівників оперативних підрозділів, інших службових осіб органів внутрішніх справ без письмового дозволу слідчого, який розслідує кримінальне провадження, або прокурора, який здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням.

IX. Помічник слідчого

9.1. Помічник слідчого - працівник органу досудового розслідування, завданням якого є надання допомоги слідчому і виконання його доручень, пов'язаних з розслідуванням кримінальних правопорушень. Посада помічника слідчого належить до посад рядового або молодшого начальницького складу.

9.2. Працівники міліції у межах компетенції зобов'язані надавати помічнику слідчого всебічну допомогу у виконанні його обов'язків.

9.3. Помічник слідчого зобов'язаний виконувати усні та письмові доручення начальника відповідного органу досудового розслідування, його заступників, слідчих у встановлені строки та у визначеному законодавством порядку.

9.4. Помічник слідчого має право:

9.4.1. Брати участь в проведенні слідчих дій (огляд місцевості, приміщення, речей та документів, огляд трупа, слідчий експеримент, отримання зразків для експертизи, тимчасове вилучення майна, обшук, пред'явлення речей, трупів та осіб для впізнання, проведення допиту, впізнання в режимі відеоконференції).

9.4.2. Забезпечувати виконання виклику для проведення слідчих дій свідків, потерпілих, підозрюваних, спеціалістів, експертів, цивільних позивачів, цивільних відповідачів та інших учасників кримінального провадження.

9.4.3. Залучати понятих до участі в проведенні процесуальних дій.

9.4.4. У встановленому законодавством порядку доставляти запити слідчих в установи, організації, підприємства на документи та предмети, необхідні для проведення всебічного й неупередженого розслідування в кримінальному провадженні, та доставляти витребувані документи та предмети за місцем призначення.

9.4.5. Бути присутнім при ознайомленні в установленому статтею 290 КПК порядку з матеріалами досудового розслідування підозрюваним, його захисником, законним представником та захисником особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру.

9.4.6. Вносити керівництву слідчого підрозділу пропозиції щодо покращення організації та підвищення ефективності роботи помічників слідчих і слідчого підрозділу в цілому.

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ
України
09.08.2012 N 686

**ПОЛОЖЕННЯ
про Головне слідче управління МВС України**

<http://yurist-online.org/>

I. Загальні положення

1.1. Головне слідче управління Міністерства внутрішніх справ України (далі - ГСУ МВС України) є структурним підрозділом Міністерства внутрішніх справ України, який забезпечує в межах повноважень виконання законодавства України про кримінальне провадження та є головним органом досудового розслідування в системі МВС України.

1.2. Правовою основою діяльності ГСУ МВС України є Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України (далі - КПК) та інші нормативно-правові акти з питань досудового розслідування.

1.3. Діяльність ГСУ МВС України здійснюється відповідно до принципів верховенства права, законності, рівності перед законом і судом, поваги до людської гідності, забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, недоторканності житла чи іншого володіння особи, таємниці спілкування, невтручання в приватне життя, недоторканності права власності, презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини, свободи від самовикриття та права не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї, заборони двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення, забезпечення права на захист, змагальності сторін кримінального провадження та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, безпосередності дослідження показань, речей і документів, забезпеченні права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності, публічності, диспозитивності, розумності строків досудового розслідування, на основі взаємодії з усіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування і громадськими об'єднаннями.

1.4. Діяльність ГСУ МВС України здійснюється на підставі планування, поєднання єдиного керівництва у вирішенні питань службової діяльності та колегіальності при їх обговоренні, персональної відповідальності кожного працівника за стан справ на своїй ділянці роботи.

1.5. У ГСУ МВС України найбільш важливі і нагальні питання діяльності органів досудового розслідування в системі МВС України розглядаються на оперативних нарадах.

1.6. Діловодство і заходи з режиму секретності здійснюються в ГСУ МВС України відповідно до законодавства України.

1.7. Особовий склад ГСУ МВС України комплектується з осіб начальницького складу, державних службовців та найманих працівників.

1.8. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення ГСУ МВС України здійснюються у межах видатків Державного бюджету України, передбачених на утримання МВС України на відповідний рік.

1.9. Нагляд за законністю діяльності ГСУ МВС України здійснює Генеральна прокуратура України в порядку, передбаченому КПК та законами України.

II. Основні завдання Головного слідчого управління МВС України

2.1. На ГСУ МВС України покладаються такі завдання:

2.1.1. Організаційно-методичне керівництво діяльністю органів досудового розслідування з метою забезпечення всебічного, повного та неупередженого досудового розслідування кримінальних правопорушень, передбачених законом України про кримінальну відповідальність.

2.1.2. Здійснення в межах повноважень контролю за дотриманням законодавства в діяльності підпорядкованих органів досудового розслідування.

2.1.3. Організація взаємодії слідчих підрозділів з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ і у межах компетенції з іншими правоохоронними органами, органами державної влади України, а також відповідними органами іноземних держав на підставі міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

2.1.4. Здійснення профілактичної роботи на підставі матеріалів розслідування кримінальних правопорушень.

2.1.5. Підвищення професійної майстерності працівників слідчих підрозділів органів внутрішніх справ.

2.1.6. Безпосереднє розслідування кримінальних правопорушень.

2.1.7. Організація в межах компетенції міжнародно-правового співробітництва під час кримінального провадження.

2.2. На ГСУ МВС України можуть бути покладені й інші завдання, встановлені чинним законодавством України.

2.3. ГСУ МВС України зобов'язане застосовувати всі передбачені законом заходи для забезпечення ефективності досудового розслідування.

III. Функції Головного слідчого управління МВС України

3.1. ГСУ МВС України відповідно до покладених на нього завдань виконує такі функції:

3.1.1. Здійснює процесуальний та організаційний контроль за досудовим розслідуванням кримінальних правопорушень, у тому числі вчинених проти життя та здоров'я особи, у сфері господарської та службової діяльності, які набули широкого суспільного резонансу, стосовно членів організованих груп та злочинних організацій, що знаходяться на контролі МВС України та Генеральної прокуратури України, а також вивчає кримінальні провадження за такими правопорушеннями, надає практичну і методичну допомогу в їх розслідуванні. Веде контрольно-наглядові справи за цими кримінальними правопорушеннями.

3.1.2. Безпосередньо розслідує кримінальні правопорушення у межах визначеної підслідності.

3.1.3. Аналізує діяльність підпорядкованих органів досудового розслідування. Розробляє і вживає заходів, спрямованих на вдосконалення організації слідчої роботи, підвищення якості кримінального провадження та скорочення строків розслідування кримінальних правопорушень, забезпечення законодавства при провадженні досудового розслідування.

3.1.4. Узагальнює слідчу практику про результати досудового розслідування найбільш складних кримінальних правопорушень, у тому числі учинених проти життя та здоров'я особи; у сфері господарської та службової діяльності; організованими групами і злочинними організаціями; неповнолітніми або за їх участю; стосовно іноземців або за їх участю; стосовно народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників засобів масової інформації, працівників органів прокуратури та суду; пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів; учинених із застосуванням вогнепальної зброї, вибухових речовин та пристроїв, про їх розкрадання; дорожньо-транспортних пригод та інших.

3.1.5. Надає практичну та методичну допомогу органам досудового розслідування в організації їх діяльності, здійснює перевірки їх роботи. Розробляє та вживає заходів щодо підвищення ефективності роботи слідчих підрозділів органів внутрішніх справ, усуває наявні недоліки.

3.1.6. Організовує розроблення, у тому числі із залученням фахівців вищих навчальних закладів МВС України, рекомендацій щодо вдосконалення тактики і методики розслідування кримінальних правопорушень. Запроваджує досвід досудового розслідування. Організовує та проводить наради, науково-практичні конференції і семінари, інші заходи з підвищення професійного рівня слідчих, а також з інших питань, що стосуються проблем досудового розслідування. Здійснює контроль за використанням слідчими криміналістичної техніки.

3.1.7. У межах компетенції організовує хід розслідування кримінальних правопорушень, що носять резонансний, міжрегіональний та міжнародний характер, створює в необхідних випадках міжрегіональні чи міжвідомчі слідчі групи для їх розслідування.

3.1.8. Організовує взаємодію слідчих підрозділів при реалізації матеріалів оперативно-розшукової діяльності та досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень з органами і підрозділами внутрішніх справ, що здійснюють оперативно-розшукову, експертну діяльність, органами прокуратури і у межах компетенції з іншими правоохоронними органами. Розробляє та здійснює заходи щодо вдосконалення взаємодії слідчих підрозділів з іншими структурними підрозділами органів внутрішніх справ у розслідуванні кримінальних правопорушень.

3.1.9. Уживає в установленому порядку та в межах своєї компетенції заходів щодо організації взаємодії з правоохоронними органами іноземних держав у ході розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території України іноземцями та особами без громадянства або за їх участю. Звертається в установленому порядку до компетентних органів іноземних держав із запитами про надання правової допомоги щодо виконання міжнародних доручень слідчих органів внутрішніх справ України компетентними органами іноземних держав. Організовує виконання органами досудового розслідування МВС України звернень про надання правової допомоги, які надійшли з інших держав. Бере участь у розробленні проектів міжнародних договорів про правову допомогу в кримінальних провадженнях.

3.1.10. Здійснює підготовку матеріалів для внесення в установленому порядку на розгляд Генеральному прокурору України і його заступникам клопотань про продовження строків досудового розслідування кримінальних правопорушень. Забезпечує подальший процесуальний контроль за якісним розслідуванням цих правопорушень у встановлені при продовженні строки, надає допомогу в їх розслідуванні. Аналізує причини тривалого розслідування кримінальних правопорушень, надає рекомендації щодо скорочення строків досудового розслідування.

3.1.11. Забезпечує достовірність звітності та облік даних про характер, обсяг і результати слідчої роботи, а також регулярне узагальнення і вдосконалення слідчої практики.

3.1.12. Організовує розгляд та вирішення у визначеному законодавством порядку звернень громадян, установ, підприємств і організацій, депутатських запитів та звернень, які надходять до МВС України у зв'язку з провадженням досудового розслідування кримінальних правопорушень, критичних виступів у засобах масової інформації, подань органів прокуратури і ухвал суду з питань досудового розслідування. Уживає заходів щодо покращання цієї роботи в слідчих підрозділах.

3.1.13. У встановленому порядку проводить службові розслідування, у тому числі з виїздом до підпорядкованих органів досудового розслідування, за фактами порушень слідчими норм кримінального процесуального законодавства та вирішує питання про притягнення до відповідальності цих працівників.

3.1.14. Організовує заслуховування на оперативних нарадах керівників органів досудового розслідування з питань організації слідчої діяльності, а також слідчих та працівників інших органів та підрозділів внутрішніх справ з приводу виявлення й розслідування кримінальних правопорушень. Приймає за результатами цих нарад відповідні рішення, готує пропозиції, спрямовані на усунення негативних тенденцій та поліпшення роботи.

3.1.15. Розробляє проекти нормативно-правових актів з питань, що стосуються діяльності органів досудового розслідування. Інформує підпорядковані органи досудового розслідування про зміни в чинному законодавстві.

3.1.16. Дає у межах компетенції доручення, приймає рішення з питань досудового розслідування, які є обов'язковими для всіх органів досудового розслідування МВС України, а також надає слідчим письмові вказівки в кримінальних провадженнях у порядку, передбаченому КПК.

3.1.17. Бере участь у розробленні нормативів навантаження на працівників органів досудового розслідування, їх матеріально-технічного забезпечення, типових положень та типових структур підрозділів досудового розслідування.

3.1.18. Спільно з Департаментом кадрового забезпечення МВС України, у взаємодії з вищими навчальними закладами і науково-дослідними установами МВС України вживає заходів щодо комплектування органів досудового розслідування, визначення потреби в кадрах працівників слідчих підрозділів, розподілу і стажування молодих спеціалістів, забезпечення раціонального використання і закріплення кадрів на слідчій роботі. Забезпечує підбір кадрів для призначення на посади керівників органів досудового розслідування, організовує їх стажування.

3.2. На ГСУ МВС України не може бути покладено виконання функцій, не передбачених кримінальним процесуальним законодавством і цим Положенням.

IV. Повноваження начальника Головного слідчого управління МВС України

4.1. Заступник Міністра внутрішніх справ України - начальник Головного слідчого управління, крім повноважень і обов'язків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, є відповідальним за стан досудового розслідування в органах внутрішніх справ, організацію роботи ГСУ МВС України, виконання покладених на нього завдань.

(пункт 4.1 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.2. Пункт 4.2 виключено

(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109, у зв'язку з цим пункти 4.3 - 4.6 вважати відповідно пунктами 4.2 - 4.5)

4.2. Начальник ГСУ МВС України має першого заступника та заступників, які призначаються на посаду і звільняються з посади наказами МВС України у встановленому порядку.

4.3. Начальник ГСУ МВС України має такі повноваження:

4.3.1. Організовує здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності слідчих органів внутрішніх справ.

4.3.2. Заступник Міністра внутрішніх справ України - начальник Головного слідчого управління дає обов'язкові для виконання державними службовцями та працівниками апарату Міністерства та його територіальних органів доручення.

(підпункт 4.3.2 пункту 4.3 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.3.3. Організовує звітування керівників структурних підрозділів МВС, головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті з питань службової діяльності органів досудового розслідування, у тому числі стану взаємодії між слідчими та оперативними підрозділами під час розслідування кримінальних правопорушень.

За наявності підстав приймає рішення про проведення службового розслідування за фактами невиконання службовими особами органів внутрішніх справ покладених на них обов'язків та притягнення їх до відповідальності відповідно до чинного законодавства.

(підпункт 4.3.3 пункту 4.3 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.3.4. Підписує на бланках із зображенням Державного Герба України листи, звернення, повідомлення та інші документи з питань організації діяльності слідчих підрозділів органів внутрішніх справ та стану розслідування конкретних кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності органів внутрішніх справ, за винятком тих, щодо яких встановлено окремий порядок підписання.

(підпункт 4.3.4 пункту 4.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.3.5. За дорученням Міністра представляє МВС України в органах державної влади, а також у відносинах з правоохоронними органами інших держав.

4.3.6. Інформує Міністра внутрішніх справ України про стан діяльності слідчих підрозділів та заходи, спрямовані на її вдосконалення, хід розслідування кримінальних правопорушень, що мають значний суспільний резонанс.

4.3.7. Опрацьовує і вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України, колегії МВС України пропозиції про структуру і штатну чисельність органів досудового розслідування, перерозподіл штатної чисельності слідчих між слідчими підрозділами територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України з урахуванням навантаження на слідчих, криміногенної ситуації (обстановки) та наявного некомплекту.

4.3.8. Забезпечує достовірність звітності й обліку даних про характер, обсяг і результати слідчої роботи, а також регулярне узагальнення слідчої практики та її вдосконалення.

4.3.9. Визначає функціональні обов'язки своїх заступників і керівників структурних підрозділів ГСУ МВС України, завдання підрозділів ГСУ МВС України та затверджує функціональні обов'язки особового складу і плани діяльності ГСУ МВС України.

4.3.10. У встановленому порядку організовує проведення атестації працівників ГСУ МВС України.

4.3.11. Погоджує подання начальників ГУМВС, УМВС Міністрові внутрішніх справ України про призначення на посади і звільнення з посад перших заступників начальників ГУМВС, УМВС - начальників слідчих управлінь (відділів).

4.3.12. У встановленому МВС України порядку вносить Міністрові внутрішніх справ України подання про присвоєння спеціальних звань працівникам ГСУ МВС України, першим заступникам начальників ГУМВС, УМВС - начальникам слідчих управлінь (відділів).

4.3.13. Вносить пропозиції ректорам вищих навчальних закладів системи МВС України щодо покращення навчально-виховного процесу з підготовки фахівців органів досудового розслідування. За погодженням з керівництвом вищих навчальних закладів системи МВС України бере участь у роботі державних екзаменаційних комісій.

4.3.14. У встановленому порядку витребує матеріали кримінальних проваджень, дає письмові вказівки слідчим.

4.3.15. Викликає до МВС України для заслуховування стану досудового розслідування в кримінальних провадженнях працівників оперативних підрозділів, інших службових осіб органів внутрішніх справ.

4.3.16. У разі необхідності відповідно до кримінального процесуального законодавства визначає слідчого (слідчих), який здійснюватиме досудове розслідування, а у випадках здійснення досудового розслідування слідчою групою - визначає старшого слідчої групи, який керуватиме діями інших слідчих органів досудового розслідування, а також ГСУ МВС України.

4.3.17. Відсторонює слідчого від проведення досудового розслідування в встановленому кримінальним процесуальним законодавством порядку та призначає іншого слідчого.

4.3.18. У встановленому порядку розглядає подання слідчих органів внутрішніх справ про продовження Генеральним прокурором України чи його заступником строку досудового розслідування понад шість місяців у справах, які знаходяться в провадженні цих слідчих, а також клопотання про надіслання кримінальних проваджень до правоохоронних органів інших країн відповідно до міжнародних договорів.

4.3.19. Вирішує відповідно до законодавства, в тому числі нормативно-правових актів МВС України, питання про заохочення працівників органів досудового розслідування та накладення на них дисциплінарних стягнень.

4.3.20. Вносить у встановленому порядку пропозиції про встановлення чи зміну окладів, надбавок, доплат, підвищень та премій працівникам ГСУ МВС України, першим заступникам начальників ГУМВС, УМВС - начальникам слідчих управлінь (відділів).

4.3.21. Приймає рішення про направлення працівників ГСУ МВС України у відрядження (у тому числі позапланові).

(підпункт 4.3.21 пункту 4.3 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.3.22. Погоджує надання відпусток першим заступникам начальників ГУМВС, УМВС - начальникам слідчих управлінь (відділів).

4.3.23. Призначає осіб, відповідальних за товарно-матеріальні цінності, що використовуються в ГСУ МВС України.

4.4. Начальник ГСУ МВС України є відповідальним за стан службової дисципліни, виконання вимог цього Положення і повинен постійно їх контролювати.

4.5. На період тимчасової відсутності начальника ГСУ МВС України його обов'язки виконує перший заступник або заступник начальника ГСУ МВС України.

V. Повноваження першого заступника і заступників начальника ГСУ МВС України, начальників управлінь ГСУ МВС України

5.1. Повноваження першого заступника і заступників начальника ГСУ МВС України, начальників управлінь ГСУ МВС України визначаються кримінальним процесуальним законодавством та затвердженими начальником ГСУ МВС України функціональними обов'язками.

5.2. Начальник управління ГСУ МВС України або особа, яка виконує його обов'язки, має право витребувати для ознайомлення та перевірки матеріали кримінальних проваджень, які розслідуються слідчими підрозділами органів внутрішніх справ.

VI. Структура Головного слідчого управління МВС України

6.1. Структура ГСУ МВС України затверджується Міністром внутрішніх справ України.

6.2. Штатний розпис ГСУ МВС України затверджується заступником Міністра внутрішніх справ України - керівником апарату.

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ
України
09.08.2012 N 686

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

про слідче управління (відділ) головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті

I. Загальні положення

1.1. Слідче управління (відділ) є структурним підрозділом головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС), який забезпечує безпосереднє розслідування

кримінальних правопорушень та організаційно-методичне керівництво діяльністю слідчих підрозділів територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України.

1.2. Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС у своїй діяльності керується Конституцією України, Кримінальним кодексом України, Кримінальним процесуальним кодексом України (далі - КПК), іншими нормативно-правовими актами з питань досудового розслідування.

1.3. Діяльність слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС здійснюється відповідно до принципів верховенства права, законності, рівності перед законом і судом, поваги до людської гідності, забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, недоторканності житла чи іншого володіння особи, таємниці спілкування, невтручання в приватне життя, недоторканності права власності, презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини, свободи від самовикриття та права не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї, заборони двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення, забезпечення права на захист, змагальності сторін кримінального провадження та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, безпосередності дослідження показань, речей і документів, забезпеченні права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності, публічності, диспозитивності, розумності строків, а також на основі взаємодії з органами державної влади в регіоні, органами місцевого самоврядування і громадськими організаціями, координації дій з іншими правоохоронними органами.

1.4. Порядок взаємодії слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС з органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову, експертну діяльність, устанавлюється законодавством України.

1.5. Робота слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС здійснюється відповідно до поточних планів, які повинні узгоджуватися з планами Головного слідчого управління (далі - ГСУ) МВС України і формуватися з урахуванням оперативної обстановки.

1.6. Штатний розпис слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС та зміни до нього затверджуються МВС України в устанавленому порядку.

1.7. Діловодство і заходи з режиму секретності здійснюються в слідчому управлінні (відділі) ГУМВС, УМВС відповідно до законодавства України.

1.8. Нагляд за додержанням законів у діяльності слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС здійснює регіональні прокуратури в порядку, передбаченому КПК та законами України.

(пункт 1.8 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

II. Завдання слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС:

2.1. На слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС покладаються такі завдання:

2.1.1. Забезпечення належної організації роботи органів досудового розслідування підпорядкованих слідчих підрозділів територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України.

2.1.2. Організаційно-методичне керівництво діяльністю органів досудового розслідування з метою забезпечення всебічного, повного та неупередженого дослідження обставин кримінальних правопорушень, що віднесені до підслідності органів внутрішніх справ.

2.1.3. Надання методичної і практичної допомоги в розслідуванні складних, багатоепізодних кримінальних проваджень чи кримінальних проваджень про тяжкі і особливо тяжкі злочини, в організації роботи підпорядкованих підрозділів, підвищенні результативності їх діяльності.

2.1.4. Здійснення процесуального контролю за:

розглядом заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення слідчими, дотриманням ними обліково-реєстраційної дисципліни, своєчасним та повним унесенням відомостей про кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і проведенням досудового розслідування в кримінальних провадженнях у порядку, встановленому КПК;

затриманням слідчими підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, звільненням слідчими таких осіб з ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України (далі - ІТТ);

дотриманням слідчими процесуальних строків при розслідуванні кримінальних правопорушень і додержанням встановленого порядку їх продовження;

обґрунтованістю прийняття слідчими рішень про закриття кримінальних проваджень;

забезпеченням слідчими законності при розслідуванні кримінальних правопорушень;

ужиттям слідчими заходів до відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди.

2.1.5. Організація взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ, а також у межах компетенції з іншими правоохоронними органами України та компетентними органами іноземних держав на підставі міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2.1.6. Інформування населення через засоби масової інформації про виявлені під час розслідування кримінальних правопорушень причини і умови, що сприяють їх учиненню.

2.1.7. Вивчення, узагальнення і організація впровадження в діяльність слідчих підрозділів передових форм і методів роботи при виявленні й розслідуванні кримінальних правопорушень.

2.1.8. Забезпечення процесуальної самостійності слідчих.

2.1.9. Відбір і розстановка спільно з підрозділами кадрового забезпечення кадрів структурних підрозділів слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, а також слідчих підрозділів територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України. Контроль за стажуванням слідчих, у першу чергу молодих спеціалістів, а також за дотриманням спеціалізації слідчих.

2.1.10. Визначення слідчих, спеціально уповноважених на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх.

2.1.11. Проведення в системі службової підготовки занять з працівниками органів досудового розслідування територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України.

2.1.12. Здійснення безпосередньо слідчим управлінням (відділом) ГУМВС, УМВС досудового розслідування найбільш складних кримінальних правопорушень, у тому числі учинених проти життя та здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи; організованими групами та злочинними організаціями; у сфері господарської та службової діяльності; дорожньо-транспортних пригод унаслідок порушень правил безпеки дорожнього руху,

що спричинили смерть потерпілих; інших кримінальних правопорушень, що набули значного суспільного резонансу та мають міжрегіональний характер.

2.2. На слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС можуть бути покладені й інші завдання, встановлені чинним законодавством України, в тому числі нормативно-правовими актами МВС України.

III. Функції слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС

3.1. Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС відповідно до покладених на нього завдань виконує такі функції:

3.1.1. На основі аналізу стану злочинності та з урахуванням результатів досудового розслідування вчинених кримінальних правопорушень забезпечує щомісячне узагальнення відомостей про:

основні показники роботи органів досудового розслідування (за встановленими формами);

дотримання норм кримінального процесуального законодавства при розгляді заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про такі правопорушення та про рух кримінальних проваджень за цими правопорушеннями;

кримінальні провадження з порушеними строками досудового розслідування, у тому числі в яких повідомлено особі про підозру в учиненні кримінального правопорушення, але не прийнято процесуального рішення в установленій КПК строк;

кримінальні провадження, досудове розслідування в яких залишається зупиненим понад 2 місяці у зв'язку із захворюванням підозрюваного на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі в кримінальному провадженні;

кримінальні провадження, закриті слідчими за відсутності події кримінального правопорушення, відсутності в діянні складу кримінального правопорушення, у зв'язку з набранням чинності законом, яким скасовано кримінальну відповідальність за діяння, вчинене особою, а також кримінальні провадження, у яких прокурором, слідчим суддею скасовано постанови слідчих про закриття кримінального провадження;

стан відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди.

3.1.2. Уживає заходів щодо усунення допущених слідчими недоліків та активізації роботи з розслідування кримінальних правопорушень і прийняття в кримінальних провадженнях обґрунтованих і законних рішень.

3.1.3. Організовує щоквартальний аналіз:

своєчасності, повноти та достовірності внесення слідчими відомостей про кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

обґрунтованості закриття кримінальних проваджень;

дотримання процесуальних строків при досудовому розслідуванні;

стану якості розслідування кримінальних правопорушень та причин скасування прокурором, слідчим суддею постанов слідчих про закриття кримінальних проваджень; постановлення слідчим суддею ухвал про скасування рішень слідчих або зобов'язання їх припинити дії чи вчинити певні

дії; постановлення судом під час судового провадження ухвал про закриття кримінальних проваджень за відсутності в діянні складу кримінального правопорушення; ухвалення судами виправдувальних вироків;

результатів розгляду заяв і скарг громадян на дії та рішення слідчих;

практики затримання слідчими підозрюваних, обрання їм запобіжних заходів, повідомлення про підозру в учиненні кримінальних правопорушень;

стану дотримання дисципліни і законності в діяльності слідчих, розгляду подань прокурора, ухвал суду, слідчого судді;

стану вжиття слідчими органів внутрішніх справ заходів щодо відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди.

3.1.4. З метою прийняття необхідних управлінських рішень для вдосконалення досудового розслідування вивчає питання обґрунтованості внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про вчинення кримінальних правопорушень та про закриття кримінальних проваджень за відсутності події чи складу кримінального правопорушення. У разі необґрунтованого внесення таких відомостей організовує проведення службових розслідувань.

3.1.5. Вивчає матеріали клопотань про продовження в кримінальних провадженнях строку досудового розслідування до шести місяців і підтримує їх перед прокурором Автономної Республіки Крим, прокурором області, міст Києва, Севастополя чи прирівняним до нього прокурором або його заступником.

3.1.6. Аналізує причини тривалого розслідування кримінальних правопорушень, надає відповідні рекомендації щодо вжиття заходів для скорочення строків досудового розслідування.

3.1.7. Веде обліки кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, досудове розслідування яких перебуває на контролі в Генеральній прокуратурі України, регіональній прокуратурі та МВС України, забезпечує ведення в цих кримінальних провадженнях контрольно-наглядових справ та якісне досудове розслідування в розумні строки.

(підпункт 3.1.7 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

3.1.8. У межах компетенції організовує взаємодію підпорядкованих слідчих підрозділів при реалізації матеріалів оперативно-розшукової діяльності та досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень з органами і підрозділами органів внутрішніх справ, що здійснюють оперативно-розшукову, експертну діяльність, органами прокуратури й іншими правоохоронними органами.

3.1.9. Забезпечує підготовку піврічних планів роботи слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС та контроль за виконанням запланованих заходів у встановлені строки.

3.1.10. Здійснює контроль за встановленим порядком проведення щомісячних звірень з підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення за результатами розслідування вчинених кримінальних правопорушень і здачі керівниками органів досудового розслідування звітів про результати їх роботи.

3.1.11. Організовує проведення щорічних інвентаризацій кримінальних проваджень.

3.1.12. Забезпечує досудове розслідування найбільш складних кримінальних правопорушень, у тому числі учинених проти життя та здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи; організованими групами та злочинними організаціями; у сфері господарської та службової діяльності; дорожньо-транспортних пригод унаслідок порушень правил безпеки дорожнього руху, що спричинили смерть потерпілих; інших кримінальних правопорушень, що набули значного суспільного резонансу та мають міжрегіональний характер.

3.1.13. У межах своєї компетенції на підставі міжнародних договорів забезпечує належну підготовку і надіслання в установленому порядку запитів про міжнародну правову допомогу в кримінальних провадженнях і виконання слідчими підрозділами запитів про міжнародну правову допомогу, які надійшли від компетентних органів інших держав.

3.1.14. Готує і надсилає до слідчих підрозділів огляди, аналізи, методичні рекомендації, акти з питань організації слідчої роботи.

3.1.15. Здійснює контроль за використанням слідчими криміналістичної та іншої організаційної техніки.

3.1.16. Забезпечує систематизацію чинного законодавства України для застосування слідчими в практичній діяльності.

3.1.17. Проводить наради, семінари, конференції з питань удосконалення роботи органів досудового розслідування, організації взаємодії з органами й підрозділами органів внутрішніх справ та іншими правоохоронними органами щодо виявлення і розслідування кримінальних правопорушень.

3.1.18. Організовує прийом громадян, своєчасний розгляд їх заяв, скарг, листів, пропозицій з питань, які належать до компетенції органів досудового розслідування, уживає заходів щодо покращання цієї роботи в слідчому управлінні (відділі) ГУМВС, УМВС та підпорядкованих йому органах досудового розслідування.

3.1.19. Уживає організаційних і практичних заходів щодо комплектування органів досудового розслідування, виховання і професійної підготовки слідчих та підвищення їх кваліфікації.

3.1.20. Проводить в установленому порядку службові розслідування (перевірки) за поданнями прокурора, ухвалами слідчого судді, суду, скаргами, заявами громадян та повідомленнями, що надійшли з підпорядкованих слідчих підрозділів, про порушення слідчими вимог кримінального процесуального законодавства.

3.2. На слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС не може бути покладено виконання функцій, не передбачених чинним законодавством України і цим Положенням.

IV. Повноваження першого заступника начальника ГУМВС, УМВС - начальника слідчого управління (відділу)

4.1. Крім повноважень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, перший заступник начальника ГУМВС, УМВС - начальник слідчого управління (відділу):

4.1.1. Здійснює керівництво ГУМВС, УМВС у межах делегованих йому начальником ГУМВС, УМВС повноважень.

4.1.2. Керує діяльністю слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС і органів досудового розслідування, є відповідальним за організацію і забезпечення виконання покладених на них

завдань, дотримання ними вимог чинного законодавства України, а також письмових вказівок прокуратури, рішень суду з питань діяльності органів досудового розслідування.

4.1.3. Представляє слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС, а за дорученням начальника ГУМВС, УМВС - головне управління (управління) в органах державної влади, місцевого самоврядування, в інших установах і організаціях.

4.1.4. Визначає першочергові завдання за напрямками діяльності ГУМВС, УМВС та слідчого управління (відділу), приймає відповідні рішення стосовно якісного та своєчасного їх виконання.

4.1.5. Підписує від імені ГУМВС, УМВС листи, звернення, повідомлення та інші документи з питань проведення досудового розслідування, за винятком тих, що надсилаються на ім'я Президента України, Прем'єр-міністра України, Кабінету Міністрів України, Голови Верховної Ради України, народних депутатів України, Генерального прокурора України та Міністра внутрішніх справ України.

4.1.6. У межах повноважень приймає рішення та дає доручення, організовує та контролює їх виконання. Дає вказівки з питань організації роботи органів досудового розслідування, які є обов'язковими для виконання керівниками органів і підрозділів внутрішніх справ ГУМВС, УМВС.

4.1.7. Бере участь у підготовці поточних та перспективних планів роботи ГУМВС, УМВС, затверджує плани роботи слідчого управління (відділу), безпосередньо здійснює контроль за виконанням запланованих заходів.

4.1.8. Безпосередньо організовує та проводить перевірку діяльності підрозділів органів досудового розслідування, їх керівників, а також окремих слідчих.

4.1.9. Організовує та забезпечує постійний моніторинг стану оперативної обстановки на території обслуговування й реагування на її зміни, оперативне інформування начальника ГУМВС, УМВС про стан правопорядку та боротьби зі злочинністю, наявні проблеми і пропозиції щодо їх розв'язання.

4.1.10. Організовує та забезпечує взаємодію органів досудового розслідування та оперативних підрозділів (карного розшуку, боротьби з економічною злочинністю, боротьби з організованою злочинністю, боротьби з незаконним обігом наркотиків, кримінальної міліції у справах дітей, оперативної служби та оперативно-технічних засобів) ГУМВС, УМВС щодо досудового розслідування кримінальних правопорушень з моменту внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про їх учинення. Забезпечує ефективне використання слідчими оперативної інформації при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду.

4.1.11. Організовує та забезпечує взаємодію слідчих з органами, що здійснюють експертну діяльність, органами прокуратури і суду.

4.1.12. Здійснює організаційно-методичне керівництво підпорядкованими органами досудового розслідування. Забезпечує надання методичної та практичної допомоги в досудовому розслідуванні складних, багатоепізодних кримінальних правопорушень.

4.1.13. Запобігає фактам утручання в процесуальну діяльність слідчих осіб, що не мають на те законних повноважень, а також залучення слідчих для охорони громадського порядку, проведення профілактичних операцій та інших заходів, не пов'язаних з безпосереднім досудовим розслідуванням кримінальних правопорушень. За кожним таким фактом організовує проведення службового розслідування та вживає заходів дисциплінарного впливу до винних службових осіб.

4.1.14. Особисто виїжджає на місце вчинення вмісних убивств, інших особливо тяжких злочинів, а також кримінальних правопорушень, які викликають значний суспільний резонанс. При цьому керує роботою слідчо-оперативної групи під час огляду місця події. У разі необхідності приймає рішення про залучення до огляду місця події криміналістичної лабораторії.

4.1.15. У встановленому порядку витребує з органів досудового розслідування необхідні відомості, документи і матеріали, кримінальні провадження, дає в них письмові вказівки слідчим і забезпечує контроль за їх виконанням.

4.1.16. У межах повноважень має право доступу до відомостей, які внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

4.1.17. Заслуховує на оперативних нарадах звіти керівників структурних підрозділів ГУМВС, УМВС, міських, районних, лінійних управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС, працівників органів досудового розслідування та інших підрозділів органів внутрішніх справ з питань розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі стану взаємодії служб на цьому напрямі, виконання оперативними підрозділами доручень слідчих щодо здійснення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, уживає заходів щодо усунення недоліків на цьому напрямі діяльності.

4.1.18. Розглядає клопотання слідчих про продовження строку досудового розслідування понад 3 місяці та особисто представляє їх перед прокурором Автономної Республіки Крим, прокурором області, міст Києва, Севастополя чи прирівняним до нього прокурором або його заступником.

4.1.19. Визначає слідчих, спеціально уповноважених на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх.

4.1.20. Організовує облік, зберігання, видачу та інвентаризацію кримінальних проваджень у слідчому управлінні (відділі) ГУМВС, УМВС. Визначає відповідальних за зберігання кримінальних проваджень, досудове розслідування в яких зупинено на підставі пункту 2 частини першої статті 280 КПК.

4.1.21. Контролює дотримання в органах внутрішніх справ установленого порядку тимчасового вилучення речей, документів, грошей тощо; обліку, зберігання, передачі, повернення та знищення тимчасово вилученого та арештованого майна, яке використовується як речові докази під час кримінального провадження.

4.1.22. Здійснює роботу із забезпечення повноти та достовірності відомостей про стан, характер, обсяг і результати службової діяльності органів досудового розслідування, своєчасності їх подання до ГСУ МВС України, регулярне їх узагальнення і прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення роботи органів досудового розслідування.

4.1.23. Організовує інформування відповідних органів (установ), уповноважених законом на надання безоплатної правової допомоги, про факти затримання осіб.

4.1.24. Організовує висвітлення в засобах масової інформації стану розслідування окремих кримінальних правопорушень з урахуванням таємниці досудового розслідування; актуальних питань діяльності слідчих підрозділів.

4.1.25. Організовує розгляд і вирішення відповідно до чинного законодавства звернень громадян, органів державної влади і місцевого самоврядування, що надходять до ГУМВС, УМВС у зв'язку з провадженням досудового розслідування та з інших питань, що стосуються діяльності органів

досудового розслідування, забезпечує контроль за цією роботою, здійснює особистий прийом громадян у ГУМВС, УМВС.

4.1.26. Затверджує положення про структурні підрозділи слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, визначає обов'язки своїх заступників, завдання структурних підрозділів слідчого управління (відділу), затверджує функціональні обов'язки підпорядкованих працівників.

4.1.27. Організовує добір, розстановку і навчання кадрів органів досудового розслідування в системі службової підготовки.

4.1.28. Вносить у встановленому порядку начальникові ГУМВС, УМВС пропозиції щодо прийому на службу до органів внутрішніх справ, подання про призначення на посади, звільнення з посад та/або органів внутрішніх справ (за винятком звільнення зі служби осіб старшого начальницького складу зі спеціальним званням "полковник міліції", які звільняються зі служби в органах внутрішніх справ Міністром внутрішніх справ України відповідно до Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року N 114) своїх заступників, начальників структурних підрозділів слідчого управління (відділу), їх заступників, старших слідчих в особливо важливих справах, слідчих в особливо важливих справах, старших слідчих, слідчих, помічників слідчих та інших працівників слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, перших заступників начальників територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України - начальників слідчих відділів (відділень), їх заступників, старших слідчих, слідчих, помічників слідчих та інших працівників слідчих підрозділів територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України.

4.1.29. Вносить начальникові ГУМВС, УМВС подання про присвоєння особам начальницького складу підрозділів органів досудового розслідування чергових спеціальних звань до звання "підполковник міліції" включно, а також присвоєння державним службовцям відповідних рангів.

4.1.30. Вносить заступникові Міністра внутрішніх справ України - начальнику Головного слідчого управління для подальшої доповіді Міністрові внутрішніх справ України подання про присвоєння працівникам слідчих підрозділів спеціального звання "полковник міліції", спеціальних звань достроково або на один ступінь вище спеціального звання, передбаченого займаною посадою.

(підпункт 4.1.30 пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.1.31. Організовує роботу атестаційної комісії з розгляду атестацій на працівників слідчого управління (відділу), управління (відділу) інформаційно-аналітичного забезпечення, слідчих підрозділів, проводить атестування працівників органів досудового розслідування відповідно до вимог Закону України "Про професійний розвиток працівників", а осіб рядового і начальницького складу органів досудового розслідування відповідно до Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року N 114.

(підпункт 4.1.31 пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.1.32. Вносить начальникові ГУМВС, УМВС (розпоряднику коштів) пропозиції про встановлення окладів, надбавок, доплат, підвищень та премій працівникам органів досудового розслідування.

4.1.33. З урахуванням оперативної обстановки, навантаження та інших обставин вносить начальникові ГУМВС, УМВС пропозиції щодо змін у штатах та перерозподілу штатного розпису слідчих підрозділів.

4.1.34. Поручує клопотання перед начальником ГУМВС, УМВС щодо заохочення особового складу або накладення дисциплінарних стягнень та самостійно накладає дисциплінарні стягнення відповідно до Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ та нормативно-правових актів МВС України.

4.1.35. Приймає рішення про направлення працівників слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС у відрядження та надання їм відпусток.

4.1.36. Бере безпосередню участь у вирішенні питань щодо соціального забезпечення і побутового влаштування працівників слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

4.1.37. Є відповідальним за стан службової дисципліни та професійної підготовки працівників органів досудового розслідування.

4.1.38. Забезпечує удосконалення професійного рівня працівників підрозділів досудового розслідування шляхом щорічного замовлення навчальних місць у системі післядипломної освіти та направлення працівників до вищих навчальних закладів для навчання відповідно до затверджених планів-рознарядок. Сприяє вищим навчальним закладам МВС України в удосконаленні навчально-методичних матеріалів з підвищення кваліфікації працівників органів досудового розслідування, особисто проводить заняття в системі післядипломної освіти за тематикою, що належить до його компетенції.

4.1.39. Забезпечує взаємодію з навчальними закладами МВС України з питань відбору кандидатів на навчання, організації та проведення практичної підготовки курсантів (слухачів) у підрозділах досудового розслідування та розподілу випускників. Здійснює контроль за повнотою виконання програм практики (стажування) курсантами та слухачами вищих навчальних закладів МВС України, направленими для проходження практичної підготовки до органів досудового розслідування.

4.1.40. Із залученням досвідчених працівників оперативних підрозділів забезпечує в системі службової підготовки навчання слідчих з питань, які стосуються оперативних можливостей правоохоронних органів, методів реалізації відомостей, здобутих оперативно-розшуковим шляхом; організовує навчання тактики і методики розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень, організації діяльності органів досудового розслідування; формує навчальні групи залежно від досвіду роботи і спеціалізації слідчих; практикує спільні заняття слідчих із працівниками оперативних підрозділів з розглядом питань щодо тактики і методики їх взаємодії в конкретних кримінальних провадженнях; забезпечує впровадження в практику передового досвіду.

4.2. Перший заступник начальника ГУМВС, УМВС - начальник слідчого управління (відділу) за посадою є членом колегії ГУМВС, УМВС, а також:

4.2.1. Організовує і контролює діяльність:

управління (відділу) інформаційно-аналітичного забезпечення ГУМВС, УМВС.

абзац третій підпункту 4.2.1 пункту 4.2 виключено

(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

4.2.2. Є головою постійно діючих комісій ГУМВС, УМВС:

з контролю за дотриманням обліково-реєстраційної дисципліни в структурних підрозділах ГУМВС, УМВС та міських, районних, лінійних управліннях (відділах) ГУМВС, УМВС;

з питань звірення основних показників оперативно-службової діяльності органів і підрозділів ГУМВС, УМВС.

4.2.3. Є заступником голови постійно діючих комісій ГУМВС, УМВС:

з комплексних проблем охорони правопорядку і боротьби зі злочинністю;

експертної з виявлення, узагальнення та впровадження позитивного досвіду роботи.

4.2.4. Організовує діяльність підрозділів органів внутрішніх справ, що забезпечують виконання ухвали слідчого судді, суду в частині електронного контролю за місцезнаходженням підозрюваного, обвинуваченого.

4.3. Перший заступник начальника ГУМВС, УМВС - начальник слідчого управління (відділу) у разі відсутності начальника ГУМВС, УМВС за його дорученням виконує його обов'язки.

4.4. На період тимчасової відсутності першого заступника начальника ГУМВС, УМВС - начальника слідчого управління (відділу) обов'язки начальника слідчого управління (відділу) виконує заступник начальника слідчого управління (відділу).

V. Структура слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС

5.1. Структура слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС визначається відповідно до типової структури, затвердженої наказом МВС України.

5.2. У слідчому управлінні (відділі) ГУМВС, УМВС в обов'язковому порядку утворюється організаційно-методичний підрозділ.

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ
України
09.08.2012 N 686

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про слідчий відділ (відділення) міського, районного, лінійного управління (відділу),
відділу міліції у їх складі, відділу спеціальної міліції головного управління,**

управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті

(назва Типового положення із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

I. Загальні положення

1.1. Слідчий відділ (відділення) є структурним підрозділом міського, районного, лінійного управління (відділу), відділу міліції у їх складі, відділу спеціальної міліції головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - слідчий відділ), який здійснює розслідування кримінальних правопорушень, що належать до підслідності органів внутрішніх справ.

(пункт 1.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

1.2. Слідчий відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, Кримінальним кодексом України, Кримінальним процесуальним кодексом України (далі - КПК) та іншими нормативно-правовими актами з питань досудового розслідування.

1.3. Діяльність слідчого відділу здійснюється відповідно до принципів верховенства права, законності, рівності перед законом і судом, поваги до людської гідності, забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, недоторканності житла чи іншого володіння особи, таємниці спілкування, невтручання в приватне життя, недоторканності права власності, презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини, забезпечення права на захист, змагальності сторін кримінального провадження та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, безпосередності дослідження показань, речей і документів, забезпеченні права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності, публічності, диспозитивності, розумності строків досудового розслідування, а також на основі тісної взаємодії з органами та підрозділами внутрішніх справ, іншими правоохоронними органами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування і громадськими організаціями.

1.4. Штатний розпис слідчого відділу та зміни до нього затверджуються МВС України в установленому порядку.

1.5. Нагляд за додержанням законів у діяльності слідчого відділу здійснює відповідний прокурор у порядку, передбаченому КПК та іншими нормативно-правовими актами.

II. Основні завдання слідчого відділу

2.1. Основними завданнями слідчого відділу є:

2.1.1. Забезпечення у межах повноважень виконання законодавства України про належну організацію досудового розслідування кримінальних правопорушень, які підслідні органам внутрішніх справ.

2.1.2. Своєчасний розгляд заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, що підслідні органам внутрішніх справ, внесення відповідних відомостей про них до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР) та досудове розслідування кримінальних правопорушень.

2.1.3. Дотримання процесуальних строків при досудовому розслідуванні. Забезпечення встановленого порядку їх продовження.

<http://yurist-online.org/>

- 2.1.4. Дотримання вимог чинного законодавства при розслідуванні кримінальних правопорушень.
- 2.1.5. Організація взаємодії з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ.
- 2.1.6. Обґрунтоване прийняття рішень про зупинення досудового розслідування або закриття кримінального провадження.
- 2.1.7. Відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями.
- 2.1.8. Інформування населення через засоби масової інформації про виявлені під час розслідування кримінальних правопорушень причини й умови, що сприяють учиненню кримінальних правопорушень.
- 2.1.9. Дотримання обліково-реєстраційної дисципліни слідчими при розслідуванні кримінальних правопорушень.
- 2.1.10. Забезпечення процесуальної самостійності слідчих.
- 2.2. На слідчий відділ можуть бути покладені й інші завдання, встановлені чинним законодавством України.
- 2.3. Слідчий відділ зобов'язаний застосовувати всі передбачені законом заходи для забезпечення ефективності досудового розслідування.

III. Функції слідчого відділу

- 3.1. Відповідно до поставлених завдань слідчий відділ забезпечує:
 - 3.1.1. Розгляд заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення слідчими, дотримання ними обліково-реєстраційної дисципліни, своєчасне та повне унесення відомостей про кримінальні правопорушення до ЄРДР.
 - 3.1.2. Проведення всебічного, повного та неупередженого досудового розслідування кримінальних правопорушень, підслідних слідчим органів внутрішніх справ.
 - 3.1.3. Ужиття заходів з покращення якості досудового розслідування, дотримання процесуальних строків розслідування кримінальних правопорушень, забезпечення прав і законних інтересів громадян.
 - 3.1.4. Організацію взаємодії при реалізації матеріалів оперативно-розшукової діяльності та досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень з органами і підрозділами органів внутрішніх справ, що здійснюють оперативно-розшукову, експертну діяльність, та органами прокуратури.
 - 3.1.5. Узагальнення та аналіз роботи слідчих з відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди, відновлення порушених прав і інтересів громадян, установ, підприємств та організацій, потерпілих від кримінальних правопорушень. Ужиття заходів щодо вдосконалення цієї діяльності.
 - 3.1.6. Упровадження передових методів розслідування і використання технічних засобів при виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень.

3.1.7. Забезпечення контролю за дотриманням уповноваженими службовими особами встановленого строку при доставленні затриманої особи до слідчого. У разі наявності підстав для обґрунтованої підозри, що доставлення затриманої особи тривало довше, ніж це необхідно, проводить перевірку для вирішення питання про відповідальність винуватих у цьому осіб.

3.1.8. Забезпечення контролю за своєчасним та якісним виконанням оперативними підрозділами письмових доручень слідчих, наданих у кримінальних провадженнях. У разі допущених порушень уносить пропозиції начальнику територіального органу Міністерства внутрішніх справ України щодо проведення за такими фактами службових розслідувань та вжиття заходів реагування до винних службових осіб.

3.1.9. Облік виїзду слідчих на місця подій, проведення ними оглядів, у тому числі до внесення відомостей до ЄРДР, вилучення речей, документів, слідів кримінального правопорушення та їх своєчасне надіслання на експертне дослідження.

3.1.10. Облік кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, відомості про які внесені слідчими до ЄРДР, а також переданих прокурором до слідчого відділу для проведення досудового розслідування.

3.1.11. Проведення чергових та позачергових інвентаризацій наявних у слідчому відділі кримінальних проваджень.

3.1.12. Ведення контрольних-наглядових справ у кримінальних провадженнях, які розслідуються слідчими.

3.1.13. Обов'язкове планування розслідування в кожному кримінальному провадженні, а також поточне і календарне планування роботи кожним слідчим.

3.1.14. Облік затриманих слідчими осіб, які підозрюються в учиненні злочину, а також підозрюваних, яким обрано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою та домашнього арешту.

3.1.15. Облік речових доказів у кримінальних провадженнях, цінностей та іншого майна, тимчасово вилучених під час досудового розслідування; контроль за їх зберіганням та передачею.

3.1.16. Облік кримінальних правопорушень, додатково виявлених під час досудового розслідування, кримінальних правопорушень, які виявлені слідчими, а також за їх участі, у тому числі кримінальних правопорушень минулих років.

3.1.17. Складання до 28 числа кожного місяця і організацію виконання в повному обсязі графіків досудових розслідувань, у тому числі про кримінальні правопорушення минулих років.

3.1.18. Облік кримінальних проваджень, досудове розслідування в яких зупинене, та забезпечення контролю за прийняттям таких рішень слідчими.

3.1.19. Якісний та своєчасний розгляд актів прокурорського реагування, рішень слідчого судді, суду, вжиття організаційних і практичних заходів щодо усунення недоліків.

3.1.20. Організацію роботи з об'єктивного визначення процесуальних витрат при проведенні досудового розслідування кримінальних правопорушень, належного їх відображення та якісного документального оформлення з метою подальшого відшкодування в установленому КПК та чинним законодавством порядку.

3.1.21. Забезпечення контролю за об'єктивністю та своєчасністю внесення відомостей до ЄРДР про рух кримінальних проваджень і результати роботи слідчих.

3.1.22. Проведення щомісяця (з 25 по 30 число) звірень з підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення щодо достовірності облікованих слідчими відомостей в ЄРДР про загальну кількість розслідуваних кримінальних правопорушень, зупинених досудових розслідувань та залишку кримінальних проваджень, у тому числі тих, у яких розслідування триває понад установлені КПК строки; відомостей про відшкодування завданої шкоди, інших визначених в установленому порядку даних. Ужиття організаційних і профілактичних заходів щодо усунення недоліків в обліково-статистичній роботі.

3.1.23. Направлення повідомлень до слідчого управління (відділу) головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - ГУМВС, УМВС) за фактами:

порушення встановлених КПК строків унесення відомостей до ЄРДР, неінформування прокурора про початок досудового розслідування;

звільнення осіб, затриманих за підозрою в учиненні злочину, з ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України безпосередньо слідчим або службовою особою, відповідальною за перебування затриманих, без подання слідчим клопотання прокурору про обрання запобіжного заходу;

скасування прокурором постанови слідчого про закриття кримінального провадження;

постановлення слідчим суддею ухвали про скасування рішень слідчого або якою зобов'язано слідчого припинити певну дію чи вчинити певну дію;

постановлення судом під час судового провадження ухвали про закриття кримінального провадження за відсутності в діянні складу кримінального правопорушення;

ухвалення судом виправдувального вироку;

інших суттєвих порушень слідчими вимог кримінального процесуального законодавства.

3.1.24. Розгляд і вирішення відповідно до законодавства звернень громадян, запитів на інформацію органів державної влади і місцевого самоврядування, що надходять до територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України у зв'язку з провадженням досудового розслідування.

3.1.25. Систематизацію змін до кримінального та кримінального процесуального законодавства, яке застосовується при розслідуванні кримінальних правопорушень, шляхом формування бібліотеки і поповнення її літературою та офіційними виданнями, в яких публікуються зміни до чинного законодавства.

3.1.26. Дотримання службової дисципліни в діяльності слідчих, ужиття заходів щодо недопущення надзвичайних подій за участю особового складу, підвищення професійного рівня підлеглих.

3.2. На слідчий відділ не може бути покладено виконання функцій, не передбачених чинним законодавством України і цим Положенням.

IV. Обов'язки та права першого заступника начальника територіального органу Міністерства внутрішніх справ України - начальника слідчого відділу

4.1. Перший заступник начальника територіального органу Міністерства внутрішніх справ України - начальник слідчого відділу, крім повноважень, передбачених КПК:

4.1.1. Здійснює керівництво територіальним органом Міністерства внутрішніх справ України у межах делегованих йому начальником територіального органу Міністерства внутрішніх справ України повноважень.

4.1.2. Керує діяльністю слідчого відділу та є відповідальним за виконання покладених на слідчий відділ завдань, дотримання слідчими вимог законодавства України, стан службової та трудової дисципліни в слідчому відділі.

4.1.3. Представляє слідчий відділ, а за дорученням начальника територіального органу Міністерства внутрішніх справ України - територіальний орган Міністерства внутрішніх справ України в органах державної влади, місцевого самоврядування, в інших установах і організаціях.

4.1.4. Визначає першочергові завдання за напрямками діяльності територіального органу Міністерства внутрішніх справ України та слідчого відділу, приймає відповідні рішення стосовно якісного та своєчасного їх виконання.

4.1.5. Бере участь у підготовці планів роботи територіального органу Міністерства внутрішніх справ України, затверджує плани роботи слідчого відділу, безпосередньо здійснює контроль за виконанням запланованих заходів.

4.1.6. Організовує та забезпечує постійний моніторинг стану оперативної обстановки на території обслуговування й реагування на її зміни, оперативне інформування начальника територіального органу Міністерства внутрішніх справ України про стан правопорядку та боротьби зі злочинністю, наявні проблеми і пропозиції щодо їх розв'язання.

4.1.7. Координує діяльність слідчого відділу та оперативних підрозділів (карного розшуку, боротьби з економічною злочинністю, боротьби з незаконним обігом наркотиків, кримінальної міліції у справах дітей) територіального органу Міністерства внутрішніх справ України щодо досудового розслідування кримінальних правопорушень з моменту внесення до ЄРДР відомостей про їх учинення. Забезпечує ефективне використання слідчими оперативної інформації при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду.

4.1.8. Організовує та забезпечує взаємодію слідчих з оперативними підрозділами при здійсненні ними слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, а також з органами, що здійснюють експертну діяльність, органами прокуратури і суду.

4.1.9. Заслуховує на оперативних нарадах звіти керівників оперативних підрозділів територіального органу Міністерства внутрішніх справ України, працівників слідчого відділу та інших органів і підрозділів органу внутрішніх справ з питань виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі з питань взаємодії при досудовому розслідуванні, виконання доручень слідчих щодо здійснення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, уживає заходів щодо усунення недоліків на цьому напрямі діяльності.

4.1.10. У встановленому порядку вносить пропозиції першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) щодо прийому кандидатів на службу до органів внутрішніх справ, а також призначення на посади, звільнення з посад та/або органів внутрішніх справ своїх заступників та підпорядкованих слідчих, а також присвоєння їм спеціальних звань.

- 4.1.11. Визначає і затверджує функціональні обов'язки особового складу слідчого відділу та установлює спеціалізацію слідчих в розслідуванні окремих категорій кримінальних правопорушень.
- 4.1.12. Розглядає заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення, що надходять до органу внутрішніх справ, а також інші матеріали про кримінальні правопорушення, виявлені органом внутрішніх справ, і забезпечує невідкладне, але не пізніше 24 годин після надходження, внесення слідчими відповідних відомостей до ЄРДР.
- 4.1.13. Забезпечує своєчасний виїзд слідчих на місця подій за заявами і повідомленнями про кримінальні правопорушення, які належать до підслідності органів внутрішніх справ.
- Особисто виїжджає на місця вчинення вмісних убивств, інших особливо тяжких злочинів, а також кримінальних правопорушень, які викликають значний суспільний резонанс.
- 4.1.14. Вивчає кримінальні провадження про тяжкі та особливо тяжкі злочини, в яких у 10-денний строк після внесення слідчим відомостей до ЄРДР не складено письмове повідомлення про підозру. За результатами надає слідчому письмові вказівки, контролює їх виконання.
- 4.1.15. Щомісяця формує перспективний план розслідування кримінальних правопорушень, який подає до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС не пізніше 30 числа поточного місяця. Забезпечує його дотримання.
- 4.1.16. Забезпечує щомісячне складання планів розслідування кримінальних правопорушень минулих років. Копії планів надсилає до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС для здійснення контролю.
- 4.1.17. Здійснює контроль за:
- своєчасністю та повнотою внесення відомостей до ЄРДР, відповідністю даних про попередню правову кваліфікацію кримінальних правопорушень матеріалам кримінального провадження;
 - станом розслідування кримінальних правопорушень в розумні строки;
 - достовірністю даних про розслідування кримінальних правопорушень, їх рух та об'єктивністю відображення відомостей в ЄРДР і звітах;
 - своєчасністю здачі до архіву підрозділів інформаційно-аналітичного забезпечення закритих кримінальних проваджень.
- 4.1.18. Заслуховує слідчих, інших службових осіб, уповноважених на проведення досудового розслідування, з питань розслідування кримінальних правопорушень.
- 4.1.19. Запобігає фактам утручання в процесуальну діяльність слідчих осіб, що не мають на те законних повноважень. Про їх виявлення негайно доповідає першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) та прокурору, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні.
- 4.1.20. Аналізує оперативну обстановку, стан роботи з розслідування кримінальних правопорушень.
- 4.1.21. Веде облік роботи слідчого відділу та кожного слідчого окремо, за якими визначає результати їх діяльності.

4.1.22. Перевіряє якість і своєчасність виконання письмових доручень слідчих про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій працівниками відповідних оперативних підрозділів, узагальнює результати цієї роботи. У разі неналежного виконання доручення слідчого вносить пропозиції начальнику територіального органу Міністерства внутрішніх справ України щодо вжиття заходів впливу до винних у цьому службових осіб.

4.1.23. Щомісяця організовує перевірки зберігання вилучених з місць подій речових доказів і документів та забезпечує контроль за їх повним й ефективним використанням при встановленні особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

4.1.24. Щороку до 5 січня подає до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС списки слідчих, які спеціалізуються на розслідуванні кримінальних правопорушень, скоєних проти життя та здоров'я особи; у сфері господарської та службової діяльності; дорожньо-транспортних пригод; скоєних неповнолітніми або за їх участю. Забезпечує дотримання спеціалізації при розслідуванні кримінальних правопорушень. У разі необхідності дострокового внесення змін до наказів, якими визначено зазначену спеціалізацію, завчасно направляє до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС пропозиції щодо кандидатур для визначення слідчих, які спеціально уповноважені на здійснення досудових розслідувань окремих категорій кримінальних правопорушень.

4.1.25. Надає письмові вказівки слідчим в кримінальних провадженнях, які не можуть суперечити рішенням та вказівкам прокурора.

4.1.26. Щомісяця разом зі звітом про результати роботи слідчого відділу подає (за необхідності) до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС подання про заохочення слідчих та накладення на них дисциплінарних стягнень.

4.1.27. Щомісяця складає в установленому порядку звіт про роботу органу досудового розслідування. Забезпечує відображення в ньому об'єктивних даних про облік кримінальних правопорушень, осіб, які їх учинили, рух кримінальних проваджень та інших зазначених відомостей.

4.1.28. Забезпечує впровадження в практичну діяльність слідчих передового досвіду і нових методів розслідування.

4.1.29. Аналізує стан матеріально-технічного забезпечення слідчих та щокварталу інформує про наявні недоліки з цих питань першого заступника начальника ГУМВС, УМВС - начальника слідчого управління (відділу).

4.1.30. Особисто проводить зі слідчими заняття в системі службової підготовки, забезпечує своєчасне внесення змін та доповнень до контрольних примірників Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України і вивчення кожним працівником змін до чинного законодавства з питань діяльності органів досудового розслідування та наявної судової практики.

Забезпечує функціонування в підрозділі необхідної бібліотеки юридичних видань та постійне її оновлення.

Забезпечує доступ слідчих до сайту ГСУ МВС України комп'ютерної мережі МВС України.

4.1.31. Розглядає подання прокурора, рішення слідчого судді, суду про порушення норм кримінального процесуального законодавства. За результатами вживає заходів щодо усунення недоліків у роботі конкретних слідчих та слідчого відділу в цілому.

4.1.32. У межах компетенції представляє слідчий відділ в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування, інших установах, підприємствах і організаціях.

4.1.33. Бере безпосередню участь у вирішенні питань соціального забезпечення та побутового влаштування слідчих.

4.1.34. Організовує діяльність службових осіб, відповідальних за перебування затриманих, а також підрозділу територіального органу Міністерства внутрішніх справ України, що забезпечує виконання ухвали слідчого судді, суду в частині електронного контролю за місцезнаходженням підозрюваного, обвинуваченого.

4.2. Начальник слідчого відділу може мати заступника (заступників).

4.3. На період тимчасової відсутності першого заступника начальника територіального органу Міністерства внутрішніх справ України - начальника слідчого відділу обов'язки начальника слідчого відділу виконує його заступник або інший працівник слідчого відділу згідно з функціональними обов'язками.

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ
України
09.08.2012 N 686

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
22 жовтня 2012 р. за N 1770/22082

ІНСТРУКЦІЯ з організації діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства внутрішніх справ України
від 30 січня 2015 року N 109,
від 30 січня 2015 року N 110

<http://yurist-online.org/>

I. Загальні положення

1.1. Організація роботи органів досудового розслідування передбачає ефективну участь слідчих у захисті особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охороні прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження шляхом:

здійснення розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення;

внесення відповідних відомостей про їх вчинення до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

проведення всебічного, повного та неупередженого досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності органів внутрішніх справ у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України (далі - КПК);

ужиття своєчасних заходів для забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями.

1.2. Діяльність слідчих залежно від оперативної обстановки і штатної чисельності органів досудового розслідування здійснюється за територіально-зональним та/або лінійним принципом.

1.3. Організація роботи органів досудового розслідування регламентується Міністерством внутрішніх справ України, Головним слідчим управлінням МВС України (далі - ГСУ МВС України) та слідчим управлінням (відділом) головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС).

1.4. Слідчий здійснює процесуальну діяльність відповідно до вимог КПК. Усі рішення про спрямування досудового розслідування і проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій слідчий приймає самостійно, за винятком випадків, коли законом передбачено одержання згоди прокурора, слідчого судді, суду, та є відповідальним за їх виконання.

1.5. Працівникам інших органів та підрозділів органів внутрішніх справ забороняється в будь-який спосіб утручатися в процесуальну діяльність слідчих, у тому числі витребувати та перевіряти матеріали кримінальних проваджень, давати в них вказівки або оцінку прийнятим слідчим процесуальним рішенням.

1.6. Забороняється залучати слідчих до виконання функцій, не пов'язаних з розслідуванням кримінальних правопорушень.

1.7. Працівникам органів досудового розслідування при виконанні службових обов'язків дозволяється носіння цивільного одягу.

II. Планування, аналітична, методична і статистична робота органів досудового розслідування та координація їх діяльності

2.1. Організація діяльності органів досудового розслідування МВС України здійснюється на основі планування, поєднання єдиноначальності у вирішенні питань службової діяльності та колегіальності при їх обговоренні, персональної відповідальності кожного працівника за стан справ на дорученій ділянці роботи.

2.2. Заходи щодо організації слідчої роботи формуються в планах роботи як органу досудового розслідування, так і органу внутрішніх справ. Вони повинні відповідати оперативній обстановці, що складається, прогнозу її розвитку, вимогам чинного законодавства стосовно завдань і функцій

органів досудового розслідування, бути цілеспрямованими, чітко сформульованими, максимально конкретизованими і реальними для виконання, а також забезпеченими фінансовими, матеріально-технічними і кадровими ресурсами. При формуванні планів заходів потрібно обов'язково визначати строки їх виконання і відповідальних виконавців.

План на наступний період повинен розроблятися з урахуванням результатів виконання попереднього плану й інших раніше прийнятих рішень, містити в собі незавершені чи перенесені за строками виконання заходи, визначати пріоритетні цілі та завдання. У плані слідчого підрозділу міського, районного, лінійного управління (відділу) ГУМВС, УМВС повинні враховуватися заходи, передбачені планами ГСУ МВС України, слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, при цьому вони адаптуються до можливостей власного підрозділу, місцевих особливостей, стану оперативної обстановки.

2.3. До планів роботи органів внутрішніх справ у частині, що стосується діяльності органів досудового розслідування, обов'язково повинні включатися:

2.3.1. Комплексні заходи, спрямовані на своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення; забезпечення негайного виїзду на місця подій слідчо-оперативних груп у повному складі; покращення взаємодії органу досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ при попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень; створення необхідних умов для успішного виконання слідчими покладених на них завдань.

2.3.2. Конкретні заходи, спрямовані на покращення організації роботи слідчих; розповсюдження і впровадження передового досвіду; підвищення рівня процесуального контролю за діяльністю слідчих; розроблення та вдосконалення тактики і методики досудового розслідування окремих видів кримінальних правопорушень; застосування в практичній діяльності сучасних наукових методів, криміналістичної і організаційної техніки; підвищення кваліфікації слідчих.

2.3.3. Заходи, визначені в межах компетенції органу досудового розслідування рішенням координаційної наради прокурора.

2.4. Слідчий планує свою роботу таким чином, щоб забезпечити своєчасність виконання необхідних слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у всіх кримінальних провадженнях, в яких він проводить досудове розслідування. З цією метою він складає загальний календарний план-графік роботи в усіх кримінальних провадженнях, а також плани розслідування кожного кримінального провадження.

2.5. Плани роботи, а також документи, що свідчать про виконання планових завдань (копії аналітичних документів, узагальнень, протоколів оперативних нарад, довідок про результати перевірок тощо), зберігаються в наряді організації роботи і планування органу досудового розслідування.

2.6. Аналітична робота передбачає організацію збору даних, їх обробку і узагальнення, комплексне вивчення стану оперативної обстановки, результатів діяльності органу досудового розслідування. Метою аналітичної роботи є визначення головних проблем, що виникають в управлінській діяльності органу досудового розслідування, недоліків і причин їх виникнення, надання практичної та методичної допомоги та зміцнення кадрів. Аналітична робота передбачає розроблення і вжиття заходів, спрямованих на усунення недоліків та вирішення наявних проблем.

2.7. Аналітична та методична робота органів досудового розслідування здійснюється організаційно-методичними підрозділами або окремими працівниками, за якими закріплені відповідні функції, ГСУ МВС України, слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС та керівниками слідчих відділів

(відділень) міських, районних, лінійних управлінь (відділів), відділів міліції у їх складі, відділів спеціальної міліції головного управління, управління МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті (далі - територіальні органи внутрішніх справ), які в межах повноважень аналізують результати діяльності органів досудового розслідування, розробляють та реалізують заходи щодо підвищення якості досудового розслідування, скорочення його строків, забезпечення законності та реалізації прав і законних інтересів громадян, належного розгляду їх заяв і звернень з питань досудового розслідування; організують роботу з відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди, удосконалення організації діяльності слідчих.

(пункт 2.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 109)

2.8. Статистична робота органів досудового розслідування - планомірний, науково обґрунтований процес збирання офіційної інформації, який дає кількісну характеристику результатів роботи з розслідування кримінальних правопорушень або тих чи інших процесів, що відбуваються під час її проведення, шляхом реєстрації відповідних показників роботи за спеціальними програмами, розробленими на основі відповідної методології, тобто сукупності науково обґрунтованих способів, правил і методів вивчення процесів, які встановлюють порядок збирання, опрацювання і аналізу інформації.

2.9. Статистична робота полягає у відображенні результатів розслідування кримінальних правопорушень та руху кримінальних проваджень шляхом введення відповідної інформації до Єдиного реєстру досудових розслідувань, формуванні звітності про результати роботи органів досудового розслідування, проведенні взаємних звірень з підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення. Зазначена інформація використовується для складання аналізів і узагальнень з метою визначення результатів роботи, негативних тенденцій та шляхів їх усунення.

2.10. Копії звітів про результати роботи органу досудового розслідування за звітний період і кожного слідчого, зокрема інформаційні повідомлення з цих питань на адресу відповідних органів досудового розслідування, долучаються до наряду статистики.

2.11. Методична робота органу досудового розслідування заснована на досягненнях сучасної науки та передового досвіду аналітичної, організаційної, науково-практичної, інформаційної діяльності щодо вирішення основних завдань досудового розслідування, покращення його якості, забезпечення законності, удосконалення професійної компетентності слідчих та підвищення ефективності їх діяльності. Ця робота передбачає постійне ведення кодифікації чинного законодавства та систематичне доведення до слідчих його змін, у тому числі за допомогою сучасних систем комунікаційного зв'язку та отримання інформації, проведення занять зі слідчими в системі службової підготовки, узагальнення слідчої та судової практики, а також позитивного практичного досвіду в розслідуванні кримінальних правопорушень.

2.12. Методична робота полягає в:

2.12.1. Підготовці якісних методичних документів з максимально повним відображенням у них необхідної інформації, вивченні та ефективному їх використанні в практичній діяльності особовим складом слідчого підрозділу.

2.12.2. Систематичному виявленні, вивченні та запровадженні прогресивних форм і методів діяльності органів досудового розслідування.

2.13. Нормативно-правові акти, доручення і рішення органів досудового розслідування, матеріали перевірок органу досудового розслідування, листування з іншими органами державної влади накопичуються в директивному наряді.

2.14. Упровадження передового досвіду в роботу органів досудового розслідування передбачає вивчення, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо впровадження нового і позитивного досвіду роботи в практику організації розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі передового зарубіжного досвіду; розроблення сучасних методик розслідувань окремих видів кримінальних правопорушень; організацію та проведення нарад, науково-практичних конференцій і семінарів з проблем досудового розслідування; підготовку та розповсюдження відповідних друкованих видань.

2.15. Координація діяльності органів досудового розслідування - це узгоджена практична робота керівників та працівників органів досудового розслідування, які в межах повноважень здійснюють контрольні функції та координують розслідування кримінальних правопорушень, що підслідні органам внутрішніх справ.

2.16. Організація взаємодії органів досудового розслідування з органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову, експертну діяльність, а також у межах компетенції з іншими правоохоронними органами, центральними органами виконавчої влади забезпечується шляхом:

2.16.1. Внесення начальником ГСУ МВС України, першими заступниками начальників ГУМВС, УМВС - начальниками слідчих управлінь (відділів) пропозицій Міністру внутрішніх справ України, начальникам ГУМВС, УМВС відповідно, спрямованих на покращення організації діяльності органів досудового розслідування, а також взаємодії з іншими органами та підрозділами органів внутрішніх справ.

2.16.2. Якісної підготовки матеріалів з проблемних питань діяльності органів досудового розслідування та їх обговорення на колегіях МВС України, ГУМВС, УМВС, спільних колегіях і нарадах з іншими правоохоронними органами та прийняття конкретних і ефективних управлінських рішень.

III. Організація роботи слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС

3.1. Діяльність слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС здійснюється:

3.1.1. Згідно із затвердженими функціональними обов'язками його працівників.

3.1.2. На основі поточних планів, що формуються на підставі аналізу оперативної обстановки, стану слідчої роботи та з урахуванням вимог МВС України з питань її вдосконалення.

3.2. Плани роботи слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС складаються на півріччя і затверджуються першим заступником начальника ГУМВС, УМВС - начальником слідчого управління (відділу) до 25 числа останнього звітного місяця. У разі необхідності готуються доповнення до цих планів, а також спеціальні плани, які затверджуються першим заступником начальника ГУМВС, УМВС - начальником слідчого управління (відділу).

Перший заступник начальника ГУМВС, УМВС - начальник слідчого управління (відділу) є відповідальним за організацію і здійснення контролю за виконанням планових заходів, у тому числі за своєчасність, повноту і достовірність відомостей про їх виконання. Хід виконання планів, а також ефективність проведених заходів систематично обговорюються на оперативних нарадах слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

Перший заступник начальника ГУМВС, УМВС - начальник слідчого управління (відділу) має право визначити працівника, якому доручити здійснення контролю за виконанням планових заходів із зазначенням про це в його функціональних обов'язках.

3.3. Для здійснення належного контролю за роботою органів досудового розслідування слідчим управлінням (відділом) ГУМВС, УМВС як самостійно, так і з залученням інших структурних підрозділів ГУМВС, УМВС проводяться відповідні перевірки, готуються аналізи, огляди, інформаційні листи, методичні рекомендації, узагальнюються і розповсюджуються позитивні форми і методи роботи.

Перевірка діяльності органів досудового розслідування та інші заходи контролю обов'язково поєднуються з наданням практичної допомоги.

Інспекторські, контрольні, цільові та інші перевірки, виклики зі звітами керівників органів досудового розслідування проводяться слідчим управлінням (відділом) ГУМВС, УМВС самостійно згідно з планами роботи або в порядку реагування на ускладнення оперативної обстановки, виникнення негативних тенденцій, надходження інформації про недоліки в організації роботи органів досудового розслідування або порушення слідчими законності під час розслідування кримінальних правопорушень.

3.4. Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС на підставі комплексного аналізу стану злочинності, результатів роботи з розслідування вчинених кримінальних правопорушень, матеріалів інспектувань, перевірок, актів прокурорського реагування, рішень слідчого судді, суду, звернень громадян, іншої інформації розробляє і здійснює заходи щодо вдосконалення організації досудового розслідування в кримінальних провадженнях, забезпечує виконання вимог законодавства України, що регламентує слідчу роботу, а також уживає заходів стосовно усунення в ній негативних тенденцій.

3.5. Узагальнення і розповсюдження слідчим управлінням (відділом) ГУМВС, УМВС позитивного досвіду слідчої роботи здійснюються з метою підвищення професійного рівня слідчих та ефективної діяльності органів досудового розслідування.

3.6. Централізоване одержання, опрацювання і зберігання статистичної інформації про результати слідчої роботи проводяться підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення ГУМВС, УМВС. Опрацьовані відомості надсилаються в установленому порядку і визначені строки до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

3.7. Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС у встановленому порядку надсилає до МВС України звіти про результати слідчої роботи та до ГСУ МВС України позачергову інформацію згідно з вимогами нормативно-правових актів МВС України, якими регулюється порядок реагування на заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення та оперативне інформування МВС України.

3.8. Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС здійснює контроль за станом досудового розслідування, яке проводиться органами досудового розслідування, у кримінальних провадженнях про:

3.8.1. Умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого, зґвалтування при обтяжуючих обставинах.

3.8.2. Торгівлю людьми.

3.8.3. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання з метою збуту чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

3.8.4. Дорожньо-транспортні пригоди, у яких загинула хоча б одна особа або постраждало 5 і більше осіб.

3.8.5. Кримінальні правопорушення, учинені організованими групами чи злочинними організаціями, бандитизм.

3.8.6. Тяжкі та особливо тяжкі злочини, учинені у сфері службової діяльності.

3.8.7. Злочини у сфері господарської діяльності, якими заподіяно матеріальної шкоди на суму понад мільйон гривень.

3.8.8. Кримінальні правопорушення, які вчинені стосовно народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників органів прокуратури, суду та представників засобів масової інформації.

3.8.9. Тяжкі та особливо тяжкі злочини, учинені неповнолітніми або за їх участю.

3.8.10. Кримінальні правопорушення, що викликали суспільний резонанс.

3.8.11. Кримінальні правопорушення, в яких прокурорами скасовано постанови слідчих про закриття кримінальних проваджень.

3.8.12. Кримінальні правопорушення, за якими надходили скарги громадян, акти реагування прокурора, рішення слідчого судді, суду, мали місце критичні виступи в засобах масової інформації або в яких під час перевірок виявлено недоліки.

3.8.13. Кримінальні правопорушення, стан досудового розслідування у яких взято на контроль Генеральною прокуратурою України та регіональними прокуратурами.

(підпункт 3.8.13 пункту 3.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

3.9. За рішенням першого заступника начальника ГУМВС, УМВС - начальника слідчого управління (відділу) також беруться на контроль кримінальні провадження про інші кримінальні правопорушення.

3.10. Для забезпечення належного контролю за організацією роботи слідчих підрозділів територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України, надання їм практичної та методичної допомоги в досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень в слідчому управлінні (відділі) ГУМВС, УМВС утворюється організаційно-методичний підрозділ (далі - ОМП).

3.11. Робота ОМП здійснюється на засадах обґрунтованості, конкретності і оперативності управлінських рішень, які повинні прийматися на підставі результатів вивчення стану слідчої роботи; своєчасного доведення цих рішень до підлеглих та виконавців; ефективного контролю за їх реалізацією; дотримання колегіальності в підготовці рішень; визначення проблемних питань, що потребують вирішення.

3.12. Основні функції ОМП:

3.12.1. Забезпечення контролю за:

своєчасним внесенням слідчими відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, повнотою та достовірністю внесених даних, правильністю попередньої правової кваліфікації кримінального правопорушення;

дотриманням спеціалізації слідчих органів досудового розслідування;

розслідуванням кримінальних проваджень, у яких продовжено процесуальні строки;

додержанням строків затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, тримання підозрюваних під вартою та домашнім арештом.

3.12.2. Унесення першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) пропозицій з підвищення ефективності роботи слідчих, заслуховування начальників підпорядкованих органів досудового розслідування з питань усунення наявних недоліків в організації їх службової діяльності, розслідування конкретних кримінальних правопорушень.

3.12.3. Підготовка аналізів, узагальнень, інформаційних листів, інших документів з питань практики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень та застосування норм кримінального процесуального законодавства, організації роботи органів досудового розслідування.

3.12.4. Щомісячне узагальнення і аналіз показників роботи органів досудового розслідування. Забезпечення повного та об'єктивного їх відображення в звітності.

3.12.5. Підготовка матеріалів для розгляду на колегіях, нарадах ГУМВС, УМВС та координаційних нарадах правоохоронних органів; семінарів-нарад керівників органів досудового розслідування.

3.12.6. Проведення в установленому порядку службових розслідувань (перевірок) за актами прокурорського реагування, рішеннями слідчого судді, суду, скаргами, заявами громадян та повідомленнями, що надійшли з органів досудового розслідування, про порушення слідчими вимог кримінального процесуального законодавства.

3.12.7. Організація службової підготовки слідчих.

3.12.8. Ведення обліку кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, що перебувають на контролі МВС України, Генеральної прокуратури України та регіональних прокуратур. Підготовка і надання у визначені ними строки інформації про стан їх розслідування.

(підпункт 3.12.8 пункту 3.12 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.01.2015 р. N 110)

3.12.9. Надання допомоги слідчим у підготовці клопотань про продовження процесуальних строків у кримінальних провадженнях.

3.12.10. Організація і участь у проведенні комплексних перевірок стану службової діяльності органів досудового розслідування.

3.12.11. Забезпечення ефективної роботи в службових відрядженнях з надання практичної і методичної допомоги органам досудового розслідування.

3.12.12. Організація проведення щорічних інвентаризацій кримінальних проваджень.

3.12.13. Ведення контрольно-наглядових справ за напрямами роботи слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС та окремими кримінальними провадженнями.

3.12.14. Здійснення контролю за станом організації в слідчих підрозділах органів досудового розслідування роботи з підбору, розстановки, навчання і виховання кадрів, дотримання ними службової дисципліни.

3.12.15. Висвітлення в засобах масової інформації стану розслідування кримінальних правопорушень та актуальних питань діяльності органів досудового розслідування.

3.12.16. Розгляд і вирішення відповідно до законодавства звернень громадян, запитів органів державної влади і місцевого самоврядування, що надходять до ГУМВС, УМВС у зв'язку з провадженням досудового розслідування.

IV. Організація роботи слідчих підрозділів в територіальних органах Міністерства внутрішніх справ України

4.1. Організація слідчої роботи в територіальному органі Міністерства внутрішніх справ України покладається на керівника органу досудового розслідування.

4.2. Начальники територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України та слідчих підрозділів є відповідальними за належну організацію взаємодії слідчих підрозділів з іншими органами та підрозділами органів внутрішніх справ при попередженні, виявленні й розслідуванні кримінальних правопорушень.

З цією метою начальнику територіального органу Міністерства внутрішніх справ України надається право за погодженням з керівником слідчого підрозділу:

4.2.1. Включати слідчих до складу слідчо-оперативної групи для виїзду на місце події за заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення.

4.2.2. Створювати слідчо-оперативні групи для виявлення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

4.3. Начальнику територіального органу Міністерства внутрішніх справ України забороняється втручатися в процесуальну діяльність слідчих.

4.4. З метою належної організації діяльності органів досудового розслідування начальник територіального органу Міністерства внутрішніх справ України зобов'язаний:

4.4.1. При отриманні заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення організувати своєчасне направлення на місце події слідчо-оперативної групи в повному складі.

4.4.2. Здійснювати контроль за невідкладним направленням оперативними підрозділами в установленому КПК та законами України порядку зібраних матеріалів, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України (далі - КК), до органу досудового розслідування для початку та здійснення досудового розслідування.

4.4.3. Забезпечувати належну взаємодію працівників оперативних та інших органів і підрозділів внутрішніх справ зі слідчими при попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень.

4.4.4. Здійснювати контроль за своєчасним та якісним виконанням оперативними підрозділами письмових доручень слідчих, даних у кримінальних провадженнях. У разі допущення порушень при їх виконанні самостійно або на підставі пропозицій начальника органу досудового розслідування проводити за такими фактами службові розслідування та вживати заходів реагування до винних службових осіб.

4.4.5. Забезпечувати слідчих службовими приміщеннями, телефонами, засобами оргтехніки, необхідною кількістю бланків процесуальних документів, транспортом для виїзду на місце події та проведення його огляду, інших слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, конвоєм для супроводження, охорони затриманих, підозрюваних. Уживати необхідних заходів щодо забезпечення слідчих житлом відповідно до законодавства.

4.4.6. Не залучати слідчих до виконання функцій, не пов'язаних з розслідуванням кримінальних правопорушень.

4.5. Начальник слідчого підрозділу є відповідальним за стан слідчої роботи в територіальному органі Міністерства внутрішніх справ України.

Крім повноважень, визначених кримінальним процесуальним законодавством, начальник слідчого підрозділу зобов'язаний:

4.5.1. Щодня знайомитися з оперативною обстановкою, яка склалася за добу, станом досудового розслідування в кримінальних провадженнях; контролювати своєчасність проведення в них слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, виконання слідчими письмових доручень та вказівок прокурора, а також оперативними підрозділами письмових доручень слідчих.

4.5.2. Вести облік результатів оглядів місць подій та застосування при цьому науково-технічних засобів, уживати заходів щодо підвищення ефективності цієї роботи. У разі виявлення недоліків при проведенні вказаної слідчої дії організувати її повторне проведення.

4.5.3. Здійснювати контроль за своєчасним і в установлені КПК строки розглядом слідчими заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення, внесенням відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та повідомленням прокурора про початок досудового розслідування.

4.5.4. При надходженні до слідчого підрозділу матеріалів, зібраних оперативними підрозділами, перевіряти наявність зафіксованих фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена КК.

4.5.5. При внесенні слідчими відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань контролювати правильність попередньої правової кваліфікації вчинених протиправних дій, а також об'єктивність та своєчасність внесення слідчими відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань про рух кримінальних проваджень.

4.5.6. Забезпечувати постійний контроль за досудовим розслідуванням кожного кримінального провадження, належним плануванням роботи в кримінальних провадженнях, дотриманням слідчими процесуальних строків.

4.5.7. Своєчасно вирішувати питання про створення слідчих груп для розслідування найбільш складних кримінальних правопорушень.

4.5.8. У разі виявлення при досудовому розслідуванні факту вчинення кримінального правопорушення організованою групою негайно надіслати кримінальне провадження першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) для вирішення в

установленому порядку питання щодо подальшого досудового розслідування цього кримінального правопорушення слідчим управлінням (відділом) ГУМВС, УМВС.

4.5.9. Здійснювати належний розгляд заяв і скарг громадян, готувати за ними мотивовані висновки, проводити співбесіди із заявниками, уживати заходів щодо об'єктивного досудового розслідування кримінальних проваджень, інформувати заявників про результати перевірки їх звернень у встановленому чинним законодавством порядку.

4.5.10. Вести облік кримінальних проваджень, закритих за відсутності події кримінального правопорушення, відсутності в діянні складу кримінального правопорушення; забезпечувати контроль за направленням слідчими копій постанов про закриття кримінального провадження заявнику, потерпілому, прокурору. Особисто вивчати такі провадження з метою встановлення обґрунтованості та законності прийняття слідчим рішень про їх закриття.

4.5.11. Інформувати слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС про факти внесення слідчими до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про кримінальні правопорушення, за якими згідно з вимогами нормативно-правових актів МВС України установлюється контроль, а також про подальший рух кримінальних проваджень про такі кримінальні правопорушення.

4.5.12. Направляти до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС повідомлення за фактами порушення слідчими вимог кримінального процесуального законодавства.

4.5.13. Здійснювати контроль за своєчасним унесенням слідчими до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про зупинення досудового розслідування, вести обліки таких кримінальних проваджень та вивчати підстави прийняття в них рішень.

4.5.14. Забезпечувати дотримання спеціалізації слідчих при розслідуванні кримінальних правопорушень, скоєних проти життя та здоров'я особи; у сфері господарської та службової діяльності; дорожньо-транспортних пригод; скоєних неповнолітніми або за їх участю.

4.5.15. Уживати організаційних і практичних заходів щодо прийняття слідчими в кримінальних провадженнях з продовженими процесуальними строками рішень про закінчення досудових розслідувань у визначені КПК строки.

За необхідності готувати і доповідати першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) матеріали для продовження досудового розслідування на строк понад 3 місяці і тримання під вартою - понад 2 місяці.

4.5.16. Організовувати ведення кожним слідчим контрольно-наглядових справ за кримінальними провадженнями, які перебувають у їх провадженні.

4.5.17. Щомісяця особисто в день звірення з підрозділом інформаційно-аналітичного забезпечення перевіряти достовірність відомостей про рух кримінальних проваджень. Уживати організаційних і профілактичних заходів щодо усунення недоліків в обліково-статистичній роботі. Доповідати про результати роботи слідчого підрозділу першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу).

4.5.18. З метою забезпечення ефективного контролю за ходом досудового розслідування кримінальних правопорушень, надання методичної та практичної допомоги слідчим розподіляти функціональні обов'язки серед своїх заступників. Не рідше одного разу на місяць заслуховувати їх звіти про проведену роботу та вжиті заходи щодо вдосконалення досудового розслідування.

4.5.19. Вносити першому заступнику начальника ГУМВС, УМВС - начальнику слідчого управління (відділу) у встановленому порядку пропозиції про заохочення слідчих або притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

4.5.20. Забезпечувати дотримання слідчими дисципліни і законності. Уживати заходів щодо недопущення надзвичайних подій серед особового складу.

4.5.21. Забезпечувати усунення недоліків, зазначених у поданнях прокурора, ухвалах слідчого судді, суду.

4.5.22. Щороку проводити інвентаризацію кримінальних проваджень, забезпечувати об'єктивність інформації про їх рух, а також належне зберігання.

4.5.23. З метою забезпечення повсякденного контролю за діяльністю слідчих вести наряди відповідно до Переліку нарядів, обов'язкових для ведення в слідчих управліннях, відділах, відділеннях (додаток до цієї Інструкції).

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник

Додаток
до Інструкції з організації діяльності
органів досудового розслідування
Міністерства внутрішніх справ України

ПЕРЕЛІК

нарядів, обов'язкових для ведення в слідчих управліннях, відділах, відділеннях

1. Журнал-реєстр кримінальних проваджень

У журналі-реєстрі кримінальних проваджень відмічаються наявність і рух кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, в яких здійснюється досудове розслідування слідчими, дата і час внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

2. Журнал-наряд заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення

У журналі-наряді ведеться облік заяв, повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення або матеріалів самостійного виявлення органом внутрішніх справ з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, розподілу їх між слідчими, зазначаються дата внесення відомостей про кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та присвоєні ним номери кримінальних проваджень.

До журналу-наряду долучаються висновки службових розслідувань за фактами приховування кримінальних правопорушень від обліку, невнесення або несвоєчасного внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, прийняття слідчими неправомірних рішень про закриття кримінальних проваджень, а також скасування постанов слідчих про закриття кримінальних проваджень прокурорами чи слідчими судьями, копії документів реагування на порушення законності слідчими при розгляді заяв і повідомлень про злочини та при прийнятті рішень про закриття кримінальних проваджень.

3. Журнал-наряд обліку виїздів слідчих на місця подій та застосування криміналістичної техніки

Крім обліку виїздів слідчих на місця подій та застосування слідчими криміналістичної техніки, у журналі-наряді також накопичуються відомості про виїзди керівника органу досудового розслідування на місця оглядів умисних убивств, інших особливо тяжких злочинів, а також кримінальних правопорушень, які викликали значний суспільний резонанс.

4. Наряд організації роботи і планування

Наряд містить плани роботи органу досудового розслідування (витяги з планів роботи органу внутрішніх справ, що стосуються діяльності органів досудового розслідування), а також документи, що свідчать про виконання планових завдань.

5. Наряд обліку стану законності

У наряді накопичуються звітність, яка характеризує стан законності в органі досудового розслідування; матеріали щодо результатів перевірок територіальних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України з цих питань; копії протоколів розгляду на оперативних нарадах, а також колегіях ГУМВС, УМВС питань забезпечення законності при розслідуванні кримінальних правопорушень, затриманні осіб, які підозрюються в учиненні злочину, повідомленні про підозру в учиненні кримінального правопорушення; копії висновків службових розслідувань, проведених за фактами порушень слідчими кримінального процесуального законодавства; документи реагування на порушення законності та копії надісланих до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС документів, надання яких передбачено нормативно-правовими актами МВС України.

6. Наряд загального контролю

У цьому наряді формуються контрольно-наглядові справи в кримінальних провадженнях з порушеними строками досудового розслідування, у яких зупинено досудове розслідування, а також тих, що потребують особливого контролю у зв'язку зі складністю, актуальністю тощо. Крім того, до наряду долучаються копії документів, надісланих до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС з приводу досудового розслідування вказаних кримінальних проваджень.

7. Наряд статистики

У наряді статистики зберігаються копії звітів про результати роботи органу досудового розслідування за звітний період і кожного слідчого, у тому числі копії супровідних листів про направлення статистичних звітів до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

8. Директивний наряд

У директивному наряді накопичуються нормативно-правові акти, матеріали перевірок органу досудового розслідування.

9. Наряд обліку індивідуально-виховної роботи, заходів щодо зміцнення дисципліни і законності серед особового складу та службової підготовки

У наряді накопичуються копії документів про вжиття заходів організаційного та практичного характеру щодо комплектування органу досудового розслідування, виховання і професійної підготовки слідчих та підвищення їх кваліфікації, матеріально-технічного забезпечення слідчих.

До наряду долучаються копії документів щодо виконання вимог нормативно-правових актів МВС України з питань дотримання дисципліни і законності серед особового складу.

До наряду також долучаються копії висновків службових розслідувань за всіма фактами надзвичайних подій, пов'язаних з особовим складом органу досудового розслідування, інформація про проведення "днів дисципліни", заслуховування порушників дисципліни, доведення до особового складу інформації про надзвичайні події, основні причини і умови, що призводять до їх скоєння, та заходи реагування.

Ведення зазначених вище нарядів є обов'язковим. В органі досудового розслідування можуть бути заведені інші наряди-накопичувачі, не передбачені затвердженим переліком, які забезпечують належний облік та контроль.